

A SZENTES VÁROS
KÖZSÉGI FÖGYMNASIUM
ÉRTESITŐJE

AZ 1891/2-İK ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI

ZOLNAY KÁROLY

IGAZGATÓ.

SZENTESEN
NYOMATOTT A „SZENTES ÉS VIDÉKE” GYORSSAJTÓJÁN.
1892.

804/6
694

I.

Párhuzam a tragicum és comicum között, tekintettel a gymnasiumi oktatásra.

Ha az ember sir vagy nevet, ugyanazon izmok jönnek az arcán rángásba: így rokon-egy forrásból ered a tragicum és a comicum is. Mindkettőnek forrása az emberi jellem; lényege az előre megfontolt szándék a tettekben. Nagy emberek, nagy események a tragicumban; kis emberek, kis események a comicumban. A tragicum a tragoediában, a comicum a commoediában (vigjátékban) nyer leghűbb kifejezést. A hőöket amabban a pathos, emebben a gúny hangja illeti meg. Amaz a fönséghez, emez a kellemhez s gyakran a rúthoz is közeledik. A tragoedia hősei bizonyos lelki átalakuláson, érzelmi megtisztuláson mennek keresztül s azt, amiben hibáztak, többé el nem követnék, p. o. Othello nem fojtaná meg többé Desdemónát; míg a commoediában a hős bizonyos megrögzött szenvedély, babona vagy elfogultság rabja, melyből még bukása után sem szabadul meg, mint p. o. Moliere »Fösvényé«-ben Harpagon. A tragoediában a felháborodott indulat, a commoediában a megcsontosodott szenvedély az uralkodó. Innen a tragoedia az indulat, a commoedia a szenvedély költészetének mondható. Az indulat, lélektanilag hamar lobbanó, de gyorsan el is múló érzet; míg a szenvedély folytonos és állandó. Amaz a nemes, emez inkább a romlott lelkek sajátsága. A tragoediában a hős felháborodott indulatában romboló és végzetes hatású tetteket visz véghez, melyek rendesen testi vagy lelki végromlását okozzák; míg a commoediában a hőst szenvedélye nevetséges állapotba és helyzetbe hozza ugyan, de »felsülése« nem hoz reá föben járó veszedelmet. Mind a tragoediában, mind a commoediában bukik a hős, csak hogy amabban a bukás nagy, emebben kicsiny. A tragoediában a szánalom és megnyugvás, a commoediában a nevetés és megnyugvás a hatás.

De lássuk most: mi a tragicum?

A tragicum az *egyén* küzdelme az egyetemleges és együttlegessel, miben a hős elbukik.

Az *egyetemleges*, a társadalmi, állami, erkölcsi világrend; az *együttlegesség* nem általános, nem örök, hanem bizonyos korban nagyhatalús elõítéletek, babonák, társadalmi visszáságok, melyek csak bizonyos rész szokásaiban vannak meg s amelyek idővel kiirthatók, jóvátehetők. Az egyetemleges és együttlegesség együttvéve, vagyis az egyetemleges együttlegesség, az erkölcsi világrend szüksége. Ezt a régiek *fatumnak* nevezték és sötét hatalomnak tartották, mely még az istenek felett is kényszerűséget gyakorol. Ezen tragikai küzdelmet tünteti fel a tragoedia a részvét, félelem, szánalom és megnyugvás érzésével tisztítva kedélyünket. A részvét oly tulajdonság, mely — kizárva minden nemtelen szenvedélyt — kedélyünkre és egyéniségünkre jól hat. A részvétből foly a *félelem*, féljük a hőst, hogy akadályok gördülnek elébe, melyeket le nem győzhet; féljük őt és mi magunk is félünk, mivel hasonló körülmények között mi is úgy járhatnánk. *Szánalomra* kelünk a hős iránt, ki elbukik, mert bukásában is nemes és nagyszerű; de azért *megnyugszunk* a bukásban, mert belátjuk, hogy azon érdekek, melyek ellen küzdött, erősebbek és jogosultabbak az övéinél s hogy *egy embernek*, bármily erős és hatalmas legyen is: nem lehet a világrendet megváltoztatnia. Az *egyén*, a hős összetörik, megsemmisül, a világrend áll rendületlenül s ennek így kell lenni, mert másképp nem lehet!

A comicum szabatos meghatározása már sokkal nehezebb, mert az aesthetikusok felette eltérő nézetben vannak a comicum definitiója felől. Annyi bizonyos, hogy a comicumban a báj és kellem a rúttal, az erő a gyengeséggel, a jó a rosszal csodálatos módon összeolvad. Comicus az életben minden furcsaság, minden visszáság, minden ellentmondás és pedig annál erősebb a comicum, minél szokatlanabb; így például, ha egy nagyon tudós hirben álló, vagy legalább magát annak tartó úri ember komoly képpel valami ostobaságot mond, jobban nevetünk rajta, mintha azt egy egyszerű tudatlan ember mondaná. Comicus a fiatal leányok ártatlan tudatlansága, a naivitás, a szórakozottság, ügyetlenség, nyersség, túlságos félénkség, féltékenység, színlelt méltóság stb.

A comicumnak két fő-faja van, u. m.: jellem és helyzet comicum; az előbbi az egyénnek alaptermészetéből fakadó, tehát

állandó; az utóbbi külső helyzetben nyilvánuló, tehát ideiglenes. A helyzet-comicum nem függ az *egyén* jellemétől, azért abba mindenki belejuthat. Ilyen helyzetbe jutott p. o. Archimedes, midőn a róla nevezett sarkalatos elvet a fürdőben ülve felfedezte s úgy, ahogy volt, öltözetlenül szaladt végig Athen utcáin, mindenütt kiabálva »heureka!«

A comicumnak azon aesthetikai hatása van, hogy felkelti bennünk az ideált, azért minden jellem-comicumban kell lenni erkölcsi nemes eszmének is. Kísértsük meg most a comicum meghatározását. Ha vizsgáljuk a commoedia hősét, úgy találjuk, hogy a comikai személy szenvedélye is összeütközik az egyetemleges és együttlegessel, csak hogy itt kisszerű jellem, kisszerű esemény és kisszerű összeütközés szerepel. A hős szinte *elbukik*, csak hogy a catastropha nem szánalomra gerjesztő, nem megrázó szomorú, hanem mosolyra vagy nevetésre indító. A comikai hős bukásában is *megnyugszunk*, mert benne szintén a társadalmi rend egyik megtámadóját látjuk s így bukása szükséges és enyhét adó. A comikai hős személyének, bár nevetséges szenvedélynek hódol s félszeg hóbortjaival még ártalmassá is válhatik, undorító bűnnel nem szabad bírnia, mert különben nevetséges helyett utálatossá válna s akkor megszűnne irányában a *részvét*, melyet pedig minden kitünőbb vigjáték hőse iránt mégis érzünk; úgy hiszem, elegendő e tekintetben Moliere »Misanthrop«, »A nők iskolája« vagy pedig a »Váljunk el« című francia vigjátékokra utalnom. Bizonyos részvéttel vagyunk tehát a vigjáték hőse iránt is.

A tragikai küzdelemben a részvét után a félelem érzése következik; míg a comikai küzdelemben a félelem helyét a *kíváncsiság* pótolja; kíváncsiak vagyunk, vajon sikerül-e a hős hóbortjainak győzelemre jutni? Ha a hős jellemében bizonyos activ erő is van, mely rosszakarattal párosul, mint p. o. Moliere »Tartuff«-je, akkor a kíváncsiság helyét az *aggály* foglalja el, mert tartunk tőle, hogy sikerül neki célját kivívnia. A tragikai hős bukása iránt szánalmat érzünk, a comikai hős bukását pedig *ohajtjuk*. Ime a tragikai és comikai hős közötti hasonlóság és különbözet!

Lássuk most: mi a comicum?

A comicum tehát nem egyéb, mint a hős kicsinyes, félszeg küzdelme az egyetemleges és együttlegessel, melyben a hős elbukik.

A hőst ezen küzdelemben a részvét, a kíváncsiság vagy ag-

gály vegyes érzésével kísérik és bukását óhajtva, elestén mosolyogva megnyugszunk.

Ezek után térjünk át a tragicum és a comicum gyakorlati hasznára és vizsgáljuk, hogy mennyiben hasznos, sőt szükséges a tragoediának és commoediának, mint két tiszta fajnak tanítása és magyarázata a gymnasium felsőbb osztályaiban?

A nagy színmű-írók, mint Shakespeare, Moliere, Hugo Viktor s nálunk Katona, Teleki és Csiki Gergely a színművet mindenkor úgy fogták fel, mint amely az emberi jellemből folyó tévedés, gyarlóság vagy szenvedélyek összeütközésének feltüntetése által benünk a jellem, az ideál magaslatára emel.

Valamint a történelem az élet mestere, úgy a színmű az emberi jellem és lélek tüköre. Amaz az egyes nemzetek és az összes emberiség fejlődésének pragmatikus előadásával tanít; emez az emberi jellemnek titokzatos zárait nyitja fel előttünk s önmagunk és embertársaink lelki életének legbiztosabb megismerésére vezet. Ez a színművek előadásának haszna általában, de lássuk részletenként.

1) Shakespeare történelmi tragoediáinak — mert csakis a classicus művekről lehet szó — olvasása és fejtegetésével a tanulóknak már meglevő történelmi ismerete nemcsak hogy kibővül, de a tragoedia tárgyát képező rész annyira lelkébe vésődik, hogy az örökös ismeret kincse marad, mert a fejtegetés alkalmával a tragoedia hősei, tettei és szavai mintegy lelki szemei előtt lebegnek és így phantasiájára is élesítő hatást gyakorolnak.

2) Mivel a tragoediában a szerkezet correctsége és a cselekvény egysége a legfőbb követelmény: a tanulóknak itt van legfőbb alkalmuk a szerkezet törvényeinek legpracticusabb megismerésére; továbbá az egyöntetű, jellemző, élénk és világos előadás, a részeknek az egészhez való viszonyuk feltüntetése által legvilágosabb fogalmat itt szerezhetnek maguknak az ugynevezett drámai egységről.

3) A stylus szempontjából a drámai művek nyelvezete a leg erősebb és legnemesebb; a gondolatok fönsége, az érzés heve, a kifejezések találékonysága és rövidsége, szavakba öntve, leginkább a tragoediában culminálnak, mert az indulatok hevében az emberi ész nem ér rá a színezett, de lapos beszédre, hanem a gondolat és érzés úgy tör ki belőle, miként a forró láva a tűzhányóból a maga rettentő fönségében. A classicus színművek olvasásakor te-

hát a tanulóknak legtöbb alkalma van stylbeli ügyességek eltanulására s azoknak fejlesztésére, mert a tragoediában a költészetnek minden ága összeforr: van abban lyrai, epikai és drámai elem s ez részéről éppen ez okból nem a VI-ik osztályban, de a VIII. osztályban adatnám elő a tragoedia és a vigjáték elméletét, mintegy betetőzéseül az irodalmi tanításnak, mert az már az aesthetikusok által rég elfogadott tény, hogy a tragoedia és a vigjáték a költészet legmagasabb foka, a költői észnek legszebb és legremekebb productuma s így annak beható megértése és élvezése fejlettebb ésszel, tisztultabb kedélyt és több irodalmi előtanulmányt kíván és tételez fel.

Ez a tragoedia olvasása és tanításának hasznáról. Mi sem természetesebb most, mint az, hogy ha már ismerjük a tragoediát s az abban nyilvánuló tragicumot, akkor szükségképen a vigjátékot s abban a comicumot is kell tárgyalnunk, ha a tanulóknak tiszta és világos fogalmat akarunk szerezni e két faj lényegéről. Párhuzamba kell tehát állítanunk a tragicumot a comicummal, mert ez ellentét által mindenik sajátja annál inkább kidomborodik s a tanuló lelkébe is jobban bevésődik. Észre veszi ekkor a tanuló, hogy a tragoedia a *múlt*, míg a commoedia a *jelen* eseményből meríti tárgyát s hogy amaz az *eszményt*, emez a *valót* keresi; amott szilárd, rendületlen jellemek és nagy hibák vagy tévedések, emitt ingatag jellemek, kicsinyes szenvedélyek s gyarlóságok a cselekvésre indító rugók. A tragoedia az eszményinek, a commoedia a való hibák és ellenmondások feltüntetése által a jellemképzés egyik leghatalmasabb eszközéül szolgál.

És éppen ez az, amire én a főszólyt fektetem; mert a gymnasiumi tanításnak nem csupán az ismeretek megszerzése a célja, hanem a *jellemképzés* is. A nagy tehetség, az ész és tudomány mindig csak relativ, míg a jellem abszolút becsű s nekünk első sorban is főkötelességünk, hogy növendékeinket ne csak tudósokká, de jellemes honpolgárokká is neveljük, eme szent cél elérésére pedig a tragicumnak a comicummal való párhuzamos előadását és tárgyalását a gymnasium felsőbb osztályaiban hasznosnak és szükségesnek tartom.

Dr. Káplány Anta¹

II.

Adatok az intézet történetéhez.

A lefolyt iskolai év történetéből mint legfontosabb eseményt első helyen kell felemlítenem azon öröndetes eseményt, hogy ez évben egészítettett ki intézetünk teljes nyolc osztályú főgymnasiummá és már ez iskolai évben mint ilyen teljesítette kulturális feladatait. Ugyanis a nm. vallás és közokt. ministerium 27131. 1891. sz. a. k. rendeletével megengedte, hogy az 1891. tanévvel intézetünkben a VIII-ik osztály is felállíttassék.

Az intézet számára a nyilvánossági jogot, valamint az érettségi vizsgálat tarthatási jogot f. é. 14076. sz. a. k. engedményével adta meg egyelőre csak három évre, kijelentvén, hogy ezen jogokat véglegesen és állandóan csak akkor fogja megadni, ha a 12-ik rendes tanári állomás szervezése és az épület kellő kiegészítése által a fentartó város gymnasiumát állami színvonalra emeli.

A lefolyt iskolai évnek nem kevésbé fontos másik eseménye az, hogy intézetünk ez évben rendes torna-csarnokkal láttatott el. A testi nevelésnek a mai paedagogia által követelt fokozása és magasabb színvonalra való emelése szempontjából ennek létesítése immár halaszthatlanná válván, Szentés város közönsége még a mult 1891-ik évben elhatározta ennek kiépítését. E határozat következtében az épület még a mult 1891-ik év december havára teljesen elkészült, úgy hogy ez időtől fogva azt a tornatanítás céljára rendszeresen használtuk. Disztornázással egybekötött ünnepélyes megnyitása azonban csak f. é. márc. 5-én történt meg, amikor azt a tek. városi hatóság, díszes és nagy közönség jelenlétében, hivatalosan adta át a közhasználatnak.

Az iskolai évet a mult év augusztus hó 28-án megtartott alakuló ülással kezdtük meg, melyen a tantárgyak beosztása, a tanítási órarend megállapítása, az egyes osztályfők s szertárak őrrei megválasztása s az iskolai év megnyitása iránt intézkedett a tanári kar.

A beírások a mult évi szeptember hó 1. 2. 3. és 4-én történtek. Beiratkozott összesen 243 tanuló, u. m. 239 rendes és 4 magántanuló, tehát 7 tanulóval több, mint az előző isk. évben.

A javító és felvételi vizsgálatok szeptember hó 1. és 2-ik napján tartattak meg. Javított 16, felvétetett 3 tanuló.

Magánvizsga két ízben tartatott, u. m. szeptember 2-ik s 3-ikán, továbbá október 18. s 19-én. Az első napon az írásbeli, a másodikon a szóbeli rész, mindenik esetben egy-egy tanulóval.

Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szept. 5-én az egész tanulóifjúság jelenlétében történt, az igazgató alkalmoszerű beszédével. Ekkor olvastattak fel a fegyelmi szabályok is. A rendes tanítás szeptember 7-én kezdődött és az engedélyezett ünnepeken és szünnapokon kívül a tanév végéig fennakadás nélkül folyt.

A tanári testület személyzetében az iskolai évben az a változás történt, hogy dr. Kardos Albert a debreceni állami főreáliskolához neveztetett ki, helyére a tek. gymnasiumi bizottság 126. 1891. sz. határozata által dr. Veszprémi Vilmos tanár úr választotta meg. A VIII-ik osztálynak felállítása következtében a tanári létszámot is megszorítani kellett, megválasztatott tehát a gymnas. bizottság 107. 1891. sz. a. határozatával, új tanárul, dr. Káplány Antal.

A fegyelmi állapot intézetünkben e tanév folyamán általánosságban kielégítő volt. A tanítási órák előtt és között a fegyelem fenntartásával az egyes tanárok félnaponként foglalkoztak. Súlyosabb beszámítás alá eső vétség miatt az év folyama alatt 14 tanulót kellett *kevésbé szabályszerű* osztályzattal sújtanunk.

A tanulmányi állapot általában szintén kielégítő volt, mert mint a táblázatos kimutatásból kitűnik, a tanulók nagyobb része megfelelt e tekintetben a követelményeknek. Nagyobb fokú hanyagság mutatkozott ez év folyama alatt a IV-ik, az V-ik és VII-ik osztályoknál.

A tanulók erkölcsi és tanulmányi állapotáról részletesebb és tájékoztatóbb áttekintést a hátrább közlött táblás kimutatás nyújt.

Az egészségi állapot az egész év alatt megnyugtató volt úgy a tanári karban, mint a tanuló ifjúságnál. Ragályos betegségek nagyobb számban nem fordultak elő. Halálozási eset azonban történt, t. i. egy első osztálybeli tanuló, névszerint Kölber József elhalt. A tanári kar és az ifjúság jelenlétében adtuk át a kihűlt testemet az örök nyugalomnak.

Az előírányzott tananyag a nm. vall. és közokt. ministerium által kiadott »tanterv« és reá vonatkozó »utasítások« értelmében, valamint az engedélyezett tankönyvek és az állandó tanmenet nyomán bevégeztetett.

A nevelés és oktatásban szükséges egyöntetű eljárás végett

a kitűzött időben megtartottuk a módszeres és ellenőrző tanácskozmányokat, melyekben, mint általában a tanintézet szellemi életére vonatkozó minden ügyben a vall. és közokt. ministerium által kiadott »Középiskolai rendtartást és utasítást« követtük irányadónak. A tanári tanácskozmányok száma volt a lefolyt iskolai évben 38.

Az ifjúság kebelében különféle egyesületek állottak fenn és működtek a lefolyt iskolai évben, u. m. 1) »az önképző kör« Pólya Ferenc tanár úr vezetése alatt. 2) »a felgymnasium tanulóiból alakult énekkar« Joó Károly ev. ref. énekvezér és »az algymnasium tanulóiból alakult énekkar« Derzsi K. Ferenc tanár vezetése alatt, és 4) »az ifjúsági zenekar« szintén Derzsi K. Ferenc tanár vezetése alatt. Ezeknek működéséről részletesebb felvilágosítást az »Értesítő« hátrább eső része nyújt. Itt csak azt kívánom megjegyezni, hogy mindhárman az intézet iránt való meleg érdeklődésből ingyen teljesítették a vezetésnek nem csekély szakértelmet, szorgalmat és fáradságot igénylő munkáját, miért is megérdemlik, hogy itt a nyilvánosság előtt mondják nekik köszönetet.

Az intézetnek nyolc osztályúvá történt kifejlesztése folytán a tornaszat tanítása is magasabb fokban és több órán történvén, a torna-tanár fizetése ez évben 100 frttal emelkedett. A testi egészség fentartása érdekében annyira szükséges tornajátékok ez év alatt is rendes folyamatban voltak.

Egy egyszerű, de reánk nézve lélekemelő ünnepélyt is ültünk ezen iskolai év folyama alatt, t. i. Dósa Elek rendes tanár úr ez évben töltötte az intézetünknél tanári működésének 25-ik évét. Mult évi december hó 23-án tartatott meg ezen ünnepély a városi tek. gymnasiumi bizottság kezdeményezése folytán, nagy és diszes közönség s az egész tanuló ifjúság jelenlétében, a mikor is az ünnepeltet a tek. gymnasiumi bizottság, a tek. városi hatóság, az ev. ref. egyház, volt tanítványai, a polg. leányiskola, a gymnasiumi tanárkar és a tanuló ifjúság nevében a megbízottak üdvözölték. Szíves örömmel jegyezzük ide ezen ünnepélyt, mint az erkölcsi elismerésnek nemes tényét, mely a becsületes munkát, a kitartó szorgalmat az elismerés koszorújával jutalmazta meg.

Folyó évi május hó 6 s 7-ik napjain látogatta meg tek. dr. Fináczy Ernő, az orsz. közoktatási tanács előadója, gymnas. igazgató úr, az orsz. közoktatási tanács megbízásából intézetünket, hogy általában az intézet állapotáról s beléletről személyes megjelenés

által magának tapasztalatokat szerezhessen. Ugyanezen alkalommal teljesítette részben hivatalos látogatását nsgos Békési Gyula tank. főigazgató úr is.

E látogatás alkalmával, dr. Fináczy Ernő ministeri biztos úr, kiterjesztette megfigyelését az intézet szellemi életén kívül, az intézeti épület helyiségeire, a könyvtár, a szertárak és a tornacsarnok felszerelésére is, hogy az intézet állapotáról minden tekintetben tüzetes jelentést tehessen a nm. vallás és közokt. ministeriumnak.

Könyvtáraink és szertáraink is örvendetesen gyarapodtak a lefolyt iskolai évben. Ezen gyarapodásról részletesebb és tájékoztatóbb kimutatás az »Értesítő« hátrább eső részében foglaltatik. Különösen a physikai szertár és a tornacsarnok felszerelésére fordított ezen iskolai évben nagyobb összeg.

Akadnak egyes jóltevők is, kik intézetünkben az egyes szertárakat és könyvtárakat becses adományaikkal gazdagították. Szíves adományaikért fogadják hálás köszönetünket.

Vizsgálataink a következő napokon tartattak meg: A VIII-ik osztály vizsgálatai május 14 s 16-án; az érettségi vizsgálat írásbeli része május 19. 20. 21. 23. s 24-én; szóbeli része június 13. s 14-én; a többi osztályok osztályvizsgálatai június 17—25-ig terjedő napokon.

Az iskolai év befejezése június 30-án iskolai ünnepellyel, az iskolai bizonyítványok és az évi értesítők, valamint a jutalmak kiosztásával történt.

III.

Felügyelet.

A Szentés városa által 1886. évi október hó 8-án kiállított s a nm. vallás és közokt. ministerium 29845./1887. sz. a. k. intézkedéssel elfogadott »Alapító okmány« 9-ik pontja értelmében, a felügyeleti jogot a közoktatási ministerium gyakorolja Nsgos Békési Gyula tank. tanácsos, debreceni tankerületi főigazgató úr által.

A vagyoni dolgok felett a rendelkezési jog a fentartó várost illeti. Ezen dolgok gondozását és az intézet paedagogiai ügyeinek ügyelemmel kísérését a tek. gymnasiumi bizottság teljesíti. Tagjai: Kiss Zsigmond elnök, Fekete Márton, Sarkady Nagy Mihály, Szeder János, Kristó Nagy István, Farkas Gedeon, Sima Ferenc, Nagy Imre, Piló János, Sule Károly, Petrovics Soma, Balogh János, Burján Lajos, dr. Pollák Sándor, Szánthó Lajos, dr. Csató Zsigmond és Zolnay Károly főgym. igazgató.

IV.

Tanári kar.

Sorszám	Tanár neve	Tantárgy	Óraszám
1	Zolnay Károly igazgató.	Német ny. III. 4, IV. 3, V. 3.	10
2	Balázsovits Norbert rendestanár, a VII. oszt. főnöke, a tanári könyvtár őre, a r. cath. vallás tanára.	Latin ny. VIII. 5. Görög ny. V. 5, VI. 5, VII. 5. Történelem: IV. 3.	23
3	Dr. Berecz Sándor rendes tanár, a II. oszt. főnöke, a tanári tanácskozmányok jegy- zője és a történelmi múzeum őre.	Magyar ny. II. 5. Latin ny. II. 7. Történelem V. 3, VI. 3, VII. 2, VIII. 3.	23
4	Bóna József r. cath. tanító, a gyorsírás képe- sített tanára.	Gyorsírás III.—VIII.	4
5	Bóna Sándor r. cath. tanító, a tornászat ké- pesített tanára.	Tornászat I.—VIII.	16
6	Derzsi Kovács Ferencz rendes tanár, a VI. oszt. főnöke, a természettud. vegyi és föld- rajzi szertárak őre, az ifjúsági zenekar és az algymnasiumi énekkar vezetője	Földrajz I.—II. 4—4, III. 2. Mathematika II. 4. Természettud. IV. VI. 3—3, V. 2.	22
7	Dósa Elek rendes tanár, a III. oszt. főnöke.	Magyar ny. III. 3, VI. 3. Latin ny. III. 6, VI. 6. Magy. ir. olv., gör. ir. és műv. tört. VI. 2.	20
8	Dr. Káplány Antal rendes tanár, az I. oszt. főnöke, az I., II., III. oszt. ifjúsági könyvtár őre.	Magyar ny. I. 5. Latin ny. I. 8. Számítan I. 3. Latin ny. VII. 6.	22

Sorszám	Tanár neve	Tantárgy	Óraszám
9	Dr. Klein Jakab izraelita lelkész, vallás tanár.	I—VIII.	4
10	Molnár Gyula rendes tanár, a rajzszerktár és IV, V. és VI. oszt. ifj. könyvtár őre.	Rajzoló geometria I—II. 3—3, III—IV. 2—2. Számítan III. 3. Szabadkézi rajz III., IV. 2, V., VI. 2, VII., VIII. 2. Görög pótló, szabadk. geom. rajz V. 2, VI. 2.	23
11	Pandovics Döme gör. kel. lelkész, vallás tanár.	Gör. kel. vallás VI. 2.	2
12	Petrovics Soma ág. hitv. ev. lelkész, vallás tanár.	Ág. hitv. ev. vallás I—VIII. 2.	2
13	Pólya Ferencz rendes tanár, a IV. oszt. főnöke, az önképző kör vezetője, a VII., VIII. oszt. ifjúsági könyv- tár őre, az ev. ref. vallás tanára.	Magyar IV. 4, VII—VIII. 3. Latin IV. 6. Görög VIII. 4. Philosophia propaedeutika VIII. 3.	23
14	Szalay István rendes tanár, a VIII. oszt. fő- nöke, a természettud. szertár és a pénzügyintézmény őre.	Physika VII—VIII. 4—4. Mathematika IV. 3, V. 4, VI. 3, VII. 3, VIII. 2.	23
15	Dr. Veszprémi Vilmos rendes tanár, az V. oszt. főnöke.	Történelem III. 4.)VI. 3. Magyar) V. 3. Német) VII. 3. Latin) 6.) VIII. 2. Görög pótló irod. olv. V. 2.	23
16	Zoó János polg. leányisk. tanár, a szépirás tanára.	Szépirás I. 1, II. 1.	2
17	Joó Károly ev. ref. kántor, énektanár.	A felgymnasiumi tanulókból ön- ként alakult énekkar vezetése.	1

V.

Tananyag kimutatása.

a) Rendes tárgyak.

I. osztály.

Vallás. Az egyes hitfelekezetek megbízottjai által tanított hetenkint 2 órán.

Magyar nyelv. a) Olvasmány. A legegyszerűbb elbeszélő műfajok, magyar népmese, tanító mese, classicus mythos, történeti monda; hunokról és a magyar honfoglalásról szóló mondák részletesen tárgyalva. Leíró és dalszerű költemények különösen a magyar népelet jellemzésére; és pedig, prósaiak: A holló és a róka. A hiú szarvas. A fiatal darú. A szél és a nap. Az Igazság és Hamisság. Az angyal bárányok. A Kacor király. Az okos leány. A Tisza eredete. A szürke ló. A kalász eredete. Csöndes helyen. Falusi templom télen. Mezei munkások. A puszták fia. Tátrai képek. Hunnók és Magyar. A hunnók bejövetele. Attila, Isten ostroma. A katalauni csata. Aquiléja ostroma. Attila és Leó pápa. A fehér ló mondája. Botond. Phrixus és Helle. Achilles. Odysseus.

Költői olvasmányok: A szarka és a gerlice. Krisztus és a madarak. A gonosz mostoha. Pusztán születtem. Kiskunság. Az árva. A rab golya. Halvány katona. Nyalka huszár. Hadnagy uram. A vándor fiú. Füstbe ment terv. Anyám tyúkjá.

Az olvasmányok értelmes és kellően hangsúlyozott olvasásán kívül azok tartalmi magyarázata s tartalmuknak szabadon való elmondása. Könyv nélkül tanult versek szavalása.

b) Nyelvtan. Az egyszerű mondatból kiindulva, az összes mondatrészek ismertetése; a teljes ige és névragozás egybeállítása; szóképzés és szóösszetétel. Kéthetenként 1 iskolai írásbeli dolgozat.

Kézikönyvek: Dr. Szinnyi József »Magyar olvasókönyv« és »Iskolai magyar nyelvtan«. Heti óraszám 5. Tanár: dr. Káplány Antal.

Latin nyelv. a) Olvasmány. A kézikönyvben foglalt latin és magyar olvasmányokból 1—64 gyakorlat egyes pontjai. Összefüggő olvasmányok: Hoedus et lupus. Canis fidelis. Achantis et luscini. Formica et musca. Emericus et Ludovicus. Mures pruden-

tes. Mulier et gallina. Mercator et hospes deversorii. Vulpes et corvus. Calvus et musca. Vulpes. Romulus et Remus. Boves. Sabi-norum virgines rapiuntur. Tarquinius Superbus. Mucius Scaevola. Pyrrhus.

b) Nyelvtan. A tárgyalat olvasmányokon felépítve a teljes névragozás. Hetenként 1 iskolai írásbeli dolgozat a tárgyalat tananyag köréből. Kézikönyv: Békéssy Gyula: »Alaktan. A gimnázium első osztálya számára.« Heti óraszám 8. Tanár: Dr. Káplány Antal.

Földrajz. A magyar korona országainak részletesebb s Európa többi részének rövidebb ismertetése, főtekintettel a természeti viszonyokra.

Tankönyv: Dr. Némethy Károly és dr. Cserey Adolf: »Földrajz a gymnasiumok használatára. I. Füzet.« Heti óraszám 4. Tanár: Derzsi K. Ferenc.

Mathematika. A tizedes számrendszer. A négy számolási alapművelet egész számokkal és tizedes törttekkel. Egyenlőségek. Áttételi törvény. A méter mértékek ismertetése. A számok oszthatósága. A közönséges törtszám. A négy számolási alapművelet közönséges törttekkel. Hazai pénzek ismertetése. Időszámítás. Kéthetenként 1 iskolai dolgozat.

Tankönyv: Lutter Nándor »Közönséges számtan«. Heti óraszám 3. Tanár: Dr. Káplány Antal.

Rajzoló geometria. A rajzszerkek ismertetése. A test, lap, él és pont meghatározása. Az egyenes rajzolása és iránya. Az egyenesek alapműveletei. Két egyenes. A szögről. A körívről. A négy alapművelet ívekkel és szögekkel. Simmetria. Három, négy és több egyenes relatív helyzete. A háromszög. A négyszög. Ötszög. A sokszögekről általában. A kör. Csígvonal. Tojásidom. Ellypsis. Az idomok simmetriája. A hasonló és egybevágó (congruens) idomok ismertetése. Terület. Területmérés szemléleti úton. Tankönyv: Mendlik-Schmidt. »Rajzoló geometria.« Heti óraszám 3. Tanár: Molnár Gyula.

Szépírá. A magyar szépírásból a kis betűk szabályos alakítása és egyes szavak írása Riegler rendszere nyomán. Heti óraszám 1. Tanító: Zoó János.

Testgyakorlat. A m. kir. honvédség számára írt »Gyakorlati szabályzat« alapján a rendgyakorlatokból 2., 3., 4., 5. (kivéve a

húzóadás) és 6. §§-ban leírottak. Tornázó rendgyakorlatokból a 3., 4., 6. és 8-as sorokba fejlődés és visszafejlődés, összekötve két és négy ütemes szabadgyakorlatokkal, használva a kivitelőknél a botokat vagy golyópárokat. Szergyakorlatokból: Magas-, távol-, zsámoly- és kötélugrás. Függési gyakorlatok a nyújtón, összekötve különféle lábgyakorlatok- és fogásokkal; a fellendülés és felhúzóadás; térd- és fekfüggések. Korláton a különféle tám- és függési gyakorlatok a legegyszerűbbek közül. Gyűrűhintán az átfordulások, lefüggések, al- és felkar függések, lóbálás előre, hátra és oldalt. Hintázó gyakorlatok szaladással és lábfelhúzással. Mászó-póznán: nyújtott karral függészkedés, zsugorfüggés, ugrás fes- és zsugorfüggésbe; forgatás felfordulattal balra és jobbra; zsugorított karral mászás. Létrákon: függési és támgyakorlatok. Fokos árbocon láb- és térdgyakorlatok. Kirándulás, játékok és versenyfutás céljából. Heti óraszám 2. Tanár: Bóna Sándor.

II. osztály.

Vallás. Az egyes felekezetek megbízottjai által tanított hetenként 2 órán.

Magyar nyelv. Olvasmány: Rövid rajzok és elbeszélésekből: Furcsa faluk. A koldus gyermeke. Hogyan fogott a huszár ellenséget. A magyar földről. A magyar alföldi pusztá. A Balaton partján.

A magyarok történetéből: Géza fejedelem. Szt. István király. Korona és kard. Szt. László és a kunok. Nándorfehérvár ostroma. Salamon király és a hercegek. Deák Balázs és a kiesett kerékszög. Kálmán és utódai. A magyar keresztes hadjárat. Az aranybulla. A tatárjárás. — A görögök történetéből: A görög perzsa háborúk. A növényországból: A tűlevelű fák. Külföldi faemek. Külföldi gyümölcsfák. Költemények: Isten hozzád. Szüretünk. A gazdag. Éji látogatás. Tavasszal. A megfagyott gyermek. A rab. A Tisza. A pusztá télen. Búvár kund. Nyelvtan: A határszók részletes tárgyalása. Az összetett mondat. Szóképzés és szóösszetétel. Kéthetenként isk. írásbeli dolgozat.

Tanönyv: Dr. Szinnyi József: »Magyar olvasókönyv II. r. és Iskolai magyar nyelvtan II. r.« Heti óraszám 5. Tanár: Dr. Berecz Sándor.

Latin nyelv. Olvasmány: Leo et mus. Purr mendax. Senex

et mors. Amicus certus in re incerta cernitur. Leo et vulpes. Rusticus et filii. Duo si faciunt idem, non est idem. Climax. Vulpes orator pacis. Párbeszéd I., II., III., IV. Argonautae. Herculis 12 labores. Tantalus. Apelles. Alexander et pirata. Darius et Scythae. Servilis taciturnitas. Demosthenes. Corvus sutoris. Diogenes. De Assyriis. Solon et Croesus. Croesus a Cyro victus. Cambyse. Darius.

Nyelvtan: Az alaktan befejezése; genus szabályok, teljes conjugatio, a szóképzés elemei. Néhány szókötési szabály az infinitívus és participium mondatbeli alkalmazásának gyakorlati megismertetése. — Hetenként isk. írásb. dolgozat. Tankönyv: Békési, Latin alaktana és Latin gyakorló könyve II. o. számára. Heti óra 7. Tanár: dr. Berecz Sándor.

Földrajz. Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália földrajza, fő tekintettel a természeti viszonyokra.

Tanönyv: dr. Hunfalvy János »Földrajz a gymnasiumok használatára. II. kötet.« Heti óraszám 4. Tanár: Derzsi K. Ferencz.

Mathematika. Számolási rövidítések. Rövidített számtani műveletek korlátolt pontossággal. Az arányosság fogalmának fejtegetése. Egyszerű hármasszabály. Olasz számolási mód. Arányok és aránylatok. Az aránylatok tanának alkalmazása. Százthelyi számolás. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat.

Tanönyv: dr. Lutter Nándor »Közönséges számtan.« Heti óraszám 4. Tanár: Derzsi K. Ferencz.

Rajzoló geometria. A sík általában. Pontok, vonalak a síkon. A sík főhelyzetei. Az egyenes hajlás szöge és mérése. Két sík hajlás szöge (lapszög). Három sík metszése (testszög). A testről általában. Szögletes és gömbölyű testek. A hasáb, gúla, henger, kúp, szabályos négylap, szabályos nyolclap, szabályos húszlap, szabályos hatlap, szabályos tizenkétlap és a gömb főtulajdonságai és hálózata. A testek összeillősége, symmetriája, hasonlósága, felszínének és térfogatának meghatározása. Testek és hálózatok rajzolása. Testminthet készítése.

Tanönyv: Mendlik-Schmidt »Rajzoló geometria.« Heti óraszám 3. Tanár: Molnár Gyula.

Szópirás. A magyar és német kis és nagy betűk szabályos alakítása, egyes szavak és mondatok írása. Heti óraszám 1. Tanító: József János.

Testgyakorlat. Lásd az I-ső osztály tananyagát. Heti óraszám 2. Tanár: Bóna Sándor.

III-ik osztály.

Vallás. Az egyes hitfelekezetek megbízottjai által taníttatott hetenként 2 órán.

Magyar nyelv. Olvasmányok: a) Költemények: Az elhagyott lak. Csaladi kör. Mátyás anyja (Arany János.) A jó öreg korcsmáros (Petőfi Sándor.) Hunyadi (Czucor Gergely.) Kont (Garay János.) A télkező koldús (Tompai Mihály.) Mátyás király Gömörben (Garay János.) A tudós (Gyulai Pál.) Hymnus (Kölcsényi Ferenc.) Szózat (Vörösmarty Mihály.) E költeményeket könyv nélkül is megtanulták.

b) Prózaik: A magyar becsületszó (Beöthy Zsolt.) Nagy Lajos és a nápolyi hadjáratok (Horváth Mihály.) Az első török háborúk (Fraknói Vilmos.) Hunyadi János (Fraknói és Horváth.) Hunyadi László (Szalay László.) Mátyás király udvara (Csánki Dezső.) Égháború (németből.) A görög ember lakása (Mahaffy I. P. magyar ford.) Athenaei élet (Becker. K. F. és Mahaffy I. P.) Az olympiai játékok (Göll Hermann.) Köd, felhő, eső és hó (Bernstein A. magyar ford.) A tűzokádó hegyek (Berlin, dr. Hoitsy Pál átdolg.) A földindulás (Berecz Antal.) A könyvnyomtatás feltalálása (Grube A. W. és Ballagi Aladár.)

A magyar nyelvtan rendszeres összefoglalása, az ütemes vers ismertetése. Kéthetenként egy iskolai írásbeli dolgozat. Számuk 14. Tankönyv: dr. Szinnyei József »Rendszeres magyar nyelvtan.« »Magyar olvasókönyv.« Heti óraszám 3. Tanár: Dósa Elek.

Latin nyelv. Olvasmány: Történeti elbeszélések a római köztársaság történetéből Livius nyomán: A köztársaság kezdete, a tanács kiegészítése, a Tarquinius család száműzetése. 510. Tarquinius hiveinek összeesküvése Rómában. A Veji és Tarquini városával viselt háború. Porsenna király és a rómaiak. 508. A dictatorság behozatala és a Regillus tó mellett vívott csata. 496. Coriolanus. 491. A Fabiusok nemzetségének elpusztulása. 477. L. Quinctius Cincinnatus. 458.

Phaedrus meséiből: Taurus et vitulus. De vulpe et uva. Canis per fluvium carnem ferens. Rana rupta et bos. Vacca et capella, ovis et leo. Leo senex, aper, taurus et asinus. Vulpes et corvus.

Calvus et musca. Lupus et agnus. Asinus et leo venantes. Viatores et latro. Cervus ad fontem. Lupus et canis. E mesékből 8 könyv nélkül.

Mondattan: az egyszerű mondat és részei. Az infinitivus és participium mondattani szerkezete. Begyakorlás: Az »Olvasó és gyakorlókönyv«-ből magyarról latinra fordítási gyakorlatok és összefüggő olvasmányok. Írásbeli dolgozat hetenként 1. Számuk 26. Tankönyv: Schultz—Dávid kisebb »Latin nyelvtan«-a, hatodik kiadás. »Latin olvasó és gyakorlókönyv« Schultz—Dávid latin nyelvtanához, hatodik kiadás. Dávid István »Latin olvasókönyv«-e Livius, Ovidius, Phaedrus műveiből és más költők gnomaiból. Heti óraszám 6. Tanár: Dósa Elek.

Német nyelv. a) Olvasmány: Geschichten von Herakles. I. Herakles und die Schlangen. II. Herakles und der Löwe. III. Die Thebaner. IV. Das Orakel. V. Der Löwe von Nemea. VI. Die Hydra von Lerna. VII. Der wilde Eber. Szótanulás és olvasmányokkal kapcsolatban.

b) Nyelvtan. Alaktan. A beszédrészek, a név- és igeragozás, a szóképzés elemei. Fordítási gyakorlatok németből magyarra, és viszont. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat. Ezek száma 16.

Tankönyv: Hoffmann Mór »Német nyelvtan és olvasókönyv« I. rész. Heti óraszám 4. Tanár: Zolnay Károly.

Földrajz. A matematikai és physikai földrajz elemei.

Tankönyv: Scholtz Albert és Ráth Arnold. »A matematikai és physikai földrajz elemei.« Heti óraszám 2. Tanár: Derzsi K. Ferencz.

Történelem. A magyarok története a legrégibb időktől napjainkig és Magyarország politikai földrajza.

Tankönyv: Varga Ottó »A magyarok története«. Heti óraszám 4. Tanár: dr. Veszprémi Vilmos.

Mathematika. Az összetett hármasszabály. Kamatszámolás. Határidő számolás. Lánccszabály. Az arányos osztás. Elegyítési feladatok. Isk. dolg. 15.

Tankönyv: Lutter N. »Közönséges számtan«. Heti óraszám 2. Tanár: Molnár Gyula.

Rajzoló geometria. Kisebbitett és nagyobbított mérték. A pont. Az egyenes helyzete, iránya és nagysága. Távolságok mérése és rajzolása, műveletek távolságokkal. A kör. Délvonal meghatározása.

Két egyenes. A szög. Szög felvétele mérő asztallal. Szög másolása. Műveletek szögekkel és ivekkel. A középpontos szög. Merőleges és párhuzamos egyenesek szerk. A háromszög kisebbitett képe. Háromszög rajzolása. A kör kerületi szöge. Axiális szimmetria. Két kör. A négyszög és szerk. Nivellálás. Távolságok osztása. Centrikus szimmetria. A szög párhuzamos szelői. Háromszögek hasonlósága. Sokszögek fölmérése trianguláció és koordináták alapján. Sokszögek hasonlósága. Szabályos sokszögek. Másolás. Helyszinrajzolás. Heti óra 2.

Tan könyv: Mendlik—Schmidt »Rajzoló geometria«. Tanár: Molnár Gyula.

Testgyakorlat. Állások: terpesz-, guggoló-, roham- és lebegő-állás, térdelés, támaszfekvés. Tag-szabadgyakorlatok: karlendítések és ütések minden irányban; törshajlítások és forgatások; sark-, térd- és lábemelés, lábvetések és forgatások; karvágások és körzések; törzslendítések, a lábkörzés, lábütések és lökések. Járó gyakorlatok. A járás különféle lábtartással. Versenyfutás. Birkózó gyakorlatok: húzás és tolás rudakkal. Társas szabadgyakorlatok. Összetett szabadgyakorlatokból már három elemi gyakorlat ugyanazon oldali mozgásokkal összekapcsolva. Katonai rendgyakorlatok: az előbbieken kívül a kettős rendekbe fejlődés, rendekbe szakadozás. Tornázó rendgyakorlatok: ellenvonulás 8-as és 16-os sorokba; a sortest képzése oszlop és lépcső felállításban.

Szergyakorlatok: magas- és távolugrás, kötél-, zsámoly- és bakugrás. Gyakorlatok fesz- és hajlított támaszokban a legtöbbszőr függésben a vízszintes és rézsútos létrán, nyújtón, korláton és gyűrűhintán; mászás rúdon és kötélén, Labdajátékok. Heti óraszám 2. Tanár: Bóna Sándor.

IV. osztály.

Vallás. Az egyes hitfelekezetek megbizottjai által tanított hetenként 2 órán.

Magyar nyelv. Nagyobb költői olvasmány: Arany János Toldija. Az olvasmány tartalmán kívül a mű szerkezete és a költői stílus sajátosságai. Kisebbségi költői olvasmányok: Szent László füve. Szüleim halálára. A magyarokhoz. Magyar vagyok. A közelítő tél. Budai harcjáték. Mátyás anyja. Szibinyáni Jank. Szondi. A legszebb ének. Sőhajítás. Krisztus és a madarak. Alföldi képek. Rózsavölgyi halá-

lára. Zrínyiászból és Egerből részletek. Prózai olvasmányok: Kassai István, Ferencz király koronáztatása, Vörösmarty életéből, Attila temetése, Szent István uralkodásának vége, A két gazdag ember gyermeke, ifj. Wesselényi Miklós képe, két jelenet id. Wesselényi Miklós életéből, A vaskapu, Római műemlékek.

Elmélet: Irálytan: A nyelvről általában, képes beszéd, képek és alakzatok; az irály tulajdonságai és fajtái. Verstan: Ó klasszikai versformák, nyugot európai versformák és a magyar vers. Két hetenként írásbeli dolgozat. Kézi könyvek: Arany János Toldija, magy. Lehr Albert. Góbi Imre Magyar irálytan I. r. Heti óraszám 4. Tanár Pólya Ferencz.

Latin nyelv. Olvasmány. Prózai olvasmány: A római köztársaság története Livius nyomán: Rómanak a galloktól történt elfoglalása és Camillus; Az első samnit háború; A latinok ellen viselt háború; A második és harmadik samnit háború; A Pyrrhus ellen viselt háború.

Költői olvasmány Ovidiusból: Tarquinius elfoglalja Gabii városát (könyv nélkül is). Daedalus és Icarus (k. n.). Az emberi nem négy korszaka (k. n.). Philemon és Baucis. A költő bűjét az idő sem enyhíti.

A gyakorló könyv magyar részéből összefüggő olvasmányok fordítása latinra, alak és mondatnyi elemzéssel.

Nyelvtan: Az egyszerű mondatok tanának ismétlése mellett az összetett mondatok tana, az idők és módok használata, az oratio recta és obliqua; a prozódia elemei, a római naptár, római pénzek és súlymértékek ismertetése. Hetenként egy írásbeli dolgozat. Kézi könyvek: Schultz—Dávid »Latin nyelvtan« és »Latin olvasó és gyakorló könyv«, továbbá Dávid István »Latin olvasó könyv Livius, Ovidius, Phaedrus műveiből«. Heti óraszám 6. Tanár: Pólya Ferencz.

Német nyelv. a) Olvasmány. Prózai. Der Argonautenzug. Der hörnerne Siegfried. Költői. Der betrogene Teufel, Rückerttől. Freundschaft, Oesertől. Der wilde Jäger, Tiecktől. Morgenlied, Müllertől. Der Sanger, Goethetől. Das Schwert, Uhlandtól.

b) **Nyelvtan.** Az alaktan ismétlése. A szóképzés. A mondat: az egyszerű mondatokkal kapcsolatban a szóvonzat, a praeopozíciók használata. Az összetett mondatok. Az alá és mellé-

rendelő kötőszók. Szórend. Az ige idők és módok használata. A synonymák. — Kéthetenként egy írásbeli dolgozat. Ezek száma 16.

Tankönyv: Hoffmann Mór »Német nyelvtan és olvasókönyv II. rész.« Heti óraszám 3. Tanár: Zolnay Károly.

Történelem. Az ókori népek, különösen a görögök és rómaiak története s lakhelyeik földrajzi ismertetése.

Kézírókönyv: Varga Ottó »Világtörténelem«, I. r. O-kor. Heti óraszám 3. Tanár: Balázsovits Norbert.

Természettudomány. Chemiai előismeretek. A természetben és közéletben gyakrabban szereplő ásványok ismertetése alaki és physikai, valamint chemiai tulajdonságaik szerint. A kőzetek általánosan elterjedt, nevezetesebb fajai. A földtani főbb tényezők. Földünk multja általános vonásokban.

Tankönyv: dr. Roth Samu »Az ásvány-, kőzet- és földtan alapvonalai a gym. IV. o. számára.« Heti óraszám 3. Tanár: Derzsi K. Ferenc.

Mathematika. A 4 alaplővelet egész és tört betűszám-tani kifejezésekkel, kapcsolatban a kéttagúak négyzetével és köbével s a geometriai haladvánnyal. Elsőfokú egyenletek egy ismeretlennel. Arányok és aránylatok. Iskolai dolgozat 14.

Tankönyv: Lutter N. »Betűszám-tan.« Heti óraszám 3. Tanár: Szalay István.

Rajzoló geometria. A kúpszelet-vonalak. A kör, az ellipszis, parabola és hyperbola szerkesztése, alaptulajdonságaikból kiindulva. Érintőik meghatározása. A kör evolense. Cyclois. Csígvonalak. A II-ik oszt. tananyagából ismétlés, u. m. A sík általában. A síknek főhelyzetei. Két egyenes, az egyenes és a sík. A hajlásszög, a lapszög, a testszög. A pont, vonal, síkidomok és testek ábrázolása egy és két képsíkon. Egyszerűbb tárgyak (építmények) homlok- és alaprajzainak, valamint főbb metszeteinek ismertetése.

Épületek és diszedények alap- és homlokrajzainak készítése.

Tankönyv: Mendlik—Schmidt »Rajzoló geometria.« Heti óraszám 2. Tanár: Molnár Gyula.

Testgyakorlat. Lásd a III-ik osztály tananyagát. Heti óraszám 2. Tanár: Bóna Sándor.

V. osztály.

Vallás. Az egyes hitfelekezetek megbízottjai által tanított hetenként 2 órán.

Magyar nyelv és irodalom. I. Olvasmányok: 1. Költőiek: nép- és műballadák. Szilágyi és Hajmási, Fogarasi István, Kádár Kata, Szép Lenka, Szilágyi és Hajmási (műballada), Szondi, Szondi Drégelben, Szondi két apródja, V. László, Ágnes asszony, Bor Vitéz, Szilágyi és Hajmási (költői elbeszélés összehasonlításul).

2. Prózaik: A hegységek, Szolimán második hadviselése Magyarország ellen, A török városainkban, Mikes Kelemen »Törökországi levelei«-ből, A stylről, Paraenesis.

II. Elméleti rész: 1. a nép- és műballada elmélete és történeti fejlődése. 2. Rendszeres magyar verstan, nemzeti, görögös és nyugati versformák. 3. Szerkesztéstan: a fölhalálás, meghatározás, fölhalás, összehasonlítás, következtetés és szerkesztés szabályai. Az írásművek fajai: a leírás, elbeszélés, a levél, értekezés, chria.

Tankönyvek: Beöthy-Greguss »Magyar nép- és műballadák«; Négyessy László »Magyar verstan«; Góbi Imre »Szerkesztéstan«; Heti óraszám: 3. Tanár: dr. Veszprémi Vilmos.

Házi dolgozatok száma: 8.

Latin nyelv és irodalom. I. Prózaolvasmány: Livius XXI. k. 1—45. fejezet megfelelő tárgyalásával a rómaiak politikai, hadi, jogi szervezetének.

II. Költői olvasmány: 1. Horatius 7 ódája: Vergil hajójához, Quintus Delliusához, Licinius Murenához, A római ifjúsághoz, Postumushoz, Melpomenéhez, Megelégedés.

2. Ovidius: A vízözön, A régi jó erkölcsök. Livius, Horatius, Ovidius élete és írói méltatása. Kéthetenként iskolai dolgozatok a nyelvtan, mondattan és stílus gyakorlására. Tárgyak »Cicero Historicus« nyomán királyok, államférfiak, írók rövid életrajza.

Kézi könyvek: Barta—Malmosi: »T. Livi ab urbe condita Liber XXI—XXII.« Pirchala Imre: »Anthologia Latina.« Holub—Köpecsi: »Latin-magyar szótár.« Heti óraszám: 6. Tanár: dr. Veszprémi Vilmos.

Görög nyelv. a) Olvasmány. Az olvasó könyvből: 1—3, 5—7, 9, 12, 14—15, 18—19, 24—25, 28, 33—34, 37, 40, 42, 45, 49—50, 56, 58, 62, 64, 66, 68, 71, 73—74, 77, 79—80, 82—83, 85—86, 88, 92, 94, 99, 104, 107, 112, 115, 120, 124 sz. gyakorlatok, részint magyarra, részint görögre fordítva.

b) Nyelvtanból: Hangtan, név- és igeragozás (a mi végzető igék kivételével).

c) **Írásbeli dolgozatok:** Az iskolai dolgozatok száma 15, a háziaké 9 volt. Tárgyuk az időszakonként tárgyalt tananyag alapján a történelemből vétetett és magyarról görögre fordított.

Tankönyvek: dr. Maywald József görög nyelvtana s gyakorlókönyve az V. osztály számára. Heti óraszám: 5. Tanár: Balázsovits Norbert.

Német nyelv. Olvasmány. Költői. Herder »Cid« jéből az 1—9, 15—18, 26—29, 30—39, 45—48, 50, 64, 65 romanc. Prózai. Perikles und Alkibiades. Heinrich der Löwe. Die Erfindung des Compasses. Die Alpen. Einige Züge aus Caesars Jugendleben.

Ezen olvasmányok alapján tárgyalatott az elbeszélés, a leírás, az értekezés, a ballada, a románc. A stylus általános sajátosságai. A nyelvtani ismeretek folytonos ismételése. Havonként egy írásbeli dolgozat.

Tankönyv: dr. Heinrich. Herder-Cid románcai, és dr. Szemák István »Német olvasókönyv« III. r. Heti óraszám 3. Tanár: Zolnay Károly.

Görög pótló. Magyar irodalmi olvasmányok, görög irodalom és művelődéstörténelem.

I. Szemelvények a magyar prózairókból:

Salamon Ferenc »A Hunyadiak kora (A török hódításból)«, Kármán József »Urania«, »A nemzet csinosodása«, Kölcsény Ferenc »Beszéd a magyar nyelv ügyében«, »Emlékbeszéd Berzsenyi Dániel fölött«, Kazinczy és Berzsenyi leveleiből 6 levél. Az olvasott írók rövid életrajza és irodalmi méltatásuk.

II. Sparta és Athén alkotmánya.

III. Szemelvények Thukydidesből: I. könyv: A korinthusiak beszéde Spartában, az atheneiek válasza, Perikles beszéde a háború ügyében; II. könyv: Perikles halotti beszéde, A halálvész, Perikles utolsó beszéde, Perikles jellemzése, Platea ostroma; III. könyv: Mytilene bűnhődése, Kleon beszéde, A kerkyrai vérfürdő, Görögország, ez időbeli erkölcsi állapota; IV. könyv: Demosthenes beszéde katonáihoz, Kleon és Nikias, Sphakteria bevétele; V. könyv: Ámelosiak és atheneiek alkudozása; VI—VII. könyv: Nikias beszéde a hadjárat ellen, Alkibiades beszéde a hadjárat mellett, A sicíliai hadjárat vége, Nikias levele az atheniekhez, Thukydides élete és írói méltatása.

Kézikönyvek: dr. Jancsó Benedek, »Magyar irodalmi olvasma-

nyok«; Szilasi Mór »Szemelvények Thukydidesből«. Heti óraszám 2. Tanár: dr. Veszprémi Vilmos.

Történelem. A római császárságnak, továbbá a római birodalom területén alakult államoknak történelme a renaissanceig és a reformáció kezdetéig.

Kézikönyv: Ribáry—Mangold, »Világtörténelem I. és II. r.« Heti óraszám 3. Tanár: dr. Berec Sándor.

Természetrajz. A növények külső tagoltságának ismertetése, a mennyire lehetett, élő példányokon. Linné seregei. A növények szervezete és életfolyama főbb vonásokban. Az ismertetett növények csoportosítása a természetes rendszer szerint, kapcsolatban a rokonságban álló nevezetesebb ipari és gazdasági növények ismertetésével. A növények földrajzi elterjedése.

Tankönyv: dr. Róth Samu »A növénytan alapvonalai a középkor. felső oszt. számára.« Heti óraszám 2. Tanár: Derzsi K. Ferenc.

Mathematika. Elsőfokú egyenletek több ismeretlennel. Hatványozás. Gyökfejtés. Másodfokú egyenletek. — A planimetria föltételei. Iskolai dolgozat 9.

Tankönyvek: Lutter N. »Betűszámítás és Mértan.« Heti óraszám 4. Tanár: Szalay István.

Görög pótló. Szabadkézi és geometriai rajz.

Stilizált levelek és virágok, görög, arab, középkori, román és góth sík diszitmény-elemek, szalagdiszkek rajzolása egyszerű színezéssel, falitablák után. Heti óra 2. Tanár: Molnár Gyula.

Testgyakorlat. Különösen azon állások, melyek a tag-szabadgyakorlatoknak képezik kiindulását. Összetett szabadgyakorlatok ellenoldali mozdulatokkal is, botok- és súlyozókkal.

Birkózó szabadgyakorlatok. Különböző függőállások körben, támaszfekvések, átfordulások, felülések, támaszba ugrások stb. stb. Rendgyakorlatok begyakorlása járás- és állásban, a szakasz felállítása, arc- és szárnyváltoztatás; húzódás, rendek és kettős rendek alakítása, mozdulatai és alakítása. Szergyakorlatokból: magas- és távolugrás, kötélugrás, roham- és távolugrás. Gyakorlatok fesz- és hajlított támaszban, függés- és zsugorfüggésben a rézsütös és vízszintes létrán, korláton, nyújtón és gyűrűhintán, mászás rudakon és kötélben. Súlydobás. Kirándulások, versenyfutás és különféle labdajátékok gyakorolhatásaért. Heti óraszám 2. Tanár: Bóna Sándor.

VI. osztály.

Vallás. Az egyes hitfelekezetek megbízottjai által tanított hetenként 2 órán.

Magyar nyelv. Költői olvasmány Shakespeare »Coriolanus«-a és Moliere »Tudós női«; melynek alapján a drámai költés elmélete és szerkezete tárgyalatott. Prózai olvasmány: Székely István »Magyar krónikájából: Lajos király hadai. Heltai Gáspár »Magyar krónikájából: Hunyadi Mátyás királyvá választatása. Petheő Gergely »Rövid Magyar Krónikájából. Annó 1621—22. Cserei Mihály »Históriájából: II. Rákóczi Ferencz felkelése. Horváth Mihálytól Sz. István és Sz. László jellemzése. Szalay Lászlótól: Nagy Lajos jellemzése. Salamon Ferencztől: Zrinyi Miklós (a költő) ifjúsága. Deák Ferencz beszéde a felirati javaslat tárgyában. Deák Ferencz jelleme, Csengeri Antaltól. B. Eötvös József mint államférfi, Gyulai Páltól. Védelem, P. J. számára, Kölcsey Ferencztől. Tengerhez magyar! el a tengerhez! Kossuth Lajostól. A takarékoság elve a természetben, Greguss Gyulától. A prózai műfajok elmélete. A történetírás és annak története. A regény, novella. Szónoki művek tárgya, szerkezete, előadása és a szónoklat története. Az értekezés. — Havonként egy írásbeli házi dolgozat. Tankönyv: Shakespeare »Coriolanus«-a Petőfi fordításában. Moliere »Tudós női« Arany László fordításában. Névy László »Rhetorika« és Olvasmányok a »Rhetorikához« című művei. Heti óraszám 3. Tanár: Dósa Elek.

Latin nyelv. Olvasmány. Sallustius »Bellum Jugurthinum« című művéből 35 fejezet. M. T. Cicero I. beszéde Catilina ellen. P. Vergilius Maro Aeneiséből I. 1—160 vers. II. 1—400 vers. III. 1—171, 205—270 vers. Sallustius, Cicero és Vergilius életének műveinek és stylussajátságainak méltatása. Alaki és tárgyi magyarázatok. Mondattani ismétlés: az összetett mondatok. A régiségtanból: a római alkotmány, vallás és más részletek a tárgyalt olvasmányok alapján. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat Livius nyomán. Havonként egy írásbeli házi dolgozat Livius nyomán. 1. Marcellus Syracusanál. 2. P. Corn. Scipio Africanus. 3. Hasdrubal legyőztetése. 4. Spicio Africában. 5. A macedoni háború Filep ellen. 6. Antiochus ellen folytatott had. 7. Hannibal halála. 8. Macedonia meghódíttatása. 9. Perses macedoniai király. Tankönyv: C. Sallusti Crispi de conjuratione Catilinae et de bello Jugurthino. II.

Rész. De bello Jugurthino. Holub Mátyás. M. T. Ciceronis orationes in Catilinam, ed. Alex. Köpesdy. Vergilius Aeneise Veres Ignácztól, Schultz—Dávid mondattana. Szótárak. Heti óraszám 6. Tanár: Dósa Elek.

Görög nyelv. a) Olvasmány. Az olvasókönyvből: Xenophon élete. Dareios végső intézkedései. Tissaphernes rágalmazza Kyrost Artaxerxesnél. Kyros háborúra készül Artaxerxes ellen. Klearchos. Kyros Sardesbe vonja össze seregeit. Kelaenae. Kyros és Epyaxa. Kyros bevonul Kilikiába. A hellének vonakodnak tovább menni. Klearchos második beszéde katonáihoz. A lázongó hellének tanácskozása. Kyros beveszi a syriai szorosokat. Xenias és Pasion szökése. Vonulás Syrián át az Euphratesig. Menon csapatával átkel az Euphratesen. Vonulás Arabia pusztáin. A főrangú perzsák fegyelmezettsége. Menon katonái csaknem megkövezik Klearchost. Kyros kibékíti a viszálykodó helléneket. Orontas. Orontas árulása. Orontas elítéltetése és halála. Kyros csatára készül. A király serege csatarendben közeledik. Kyros intézkedései a csata előtt. A hellének győzelme. Kyros támadást intéz az ellenségek zöme ellen. Kyros halála. — Xenophon Memorabiliaiból: Sokrates önmérséklésre inti barátait. Sokrates beszélgetése Antiphon sophistával. Sokrates a barátság becseről. Sokrates a testgyakorlat fontosságáról.

b) Nyelvtanból: Az alaktan teljes befejezése és a mondattan kivonatos áttekintése.

c) Írásbeli dolgozatok: Az iskolai dolgozatok száma 14, a háziaké 9 volt; tárgyak az időszakonként tárgyalt tananyagból vétetett s magyarról görögre fordítottak.

Tankönyvek: Dr. Mayvald József görög nyelvtana s gyakorlókönyve Xenophonból. Heti óraszám 5. Tanár: Balázsovits Norbert.

Német nyelv és irodalom. Olvasmányok: 1. Balladák és románcok: Das Lied vom braven Manne, der Fischer, Erbkönig, der Zauberlehrling, der getreue Eckart, die wandelnde Glocke, der Ring des Polykrates, die Bürgschaft, die Kraniche des Ibykus.

2. Próza: Kaiser Karl, V. (Charakterbild), die Theater der alten Griechen, (Abhandlung), die Alpen, (Beschreibung), Klassisch (Sacherklärung). Bürger, Goethe, Schiller életrajza és idevágó működése.

Tankönyvek: Német balladák és románcok, magyarázta

dr. Heinrich Gusztáv I, II; dr. Szemák István »Német olvasó-könyv III. r.« Heti óraszám 3. Tanár: Dr. Veszprémi Vilmos. Házi dolgozatok száma 8.

Görög pótló magyar irodalmi olvasmány, görög irodalom és művelődés-történelem.

Szemelvények a régibb elmélkedő, szónoki és történeti irodalomból: János király élete végszakaról. 1540. Mindszenti Gáborról. Bethlen Gábor uralkodása. Szalárdi János »Siralmas magyar krónikájából«. Zrínyi Miklós prózai műveiből: »Az török afium ellen való orvosság, avagy a töröknek magyarral való békessége ellen való antidotum«. Mikes Kelemen »Törökországi leveleiből« 5 levél. Pázmány Péter predikációiból »Mely üdvösséges a Magunk ismerése«. Faludi Ferenc műveiből »A hadi és udvari hivatalról«. Ez olvasmányokat írók életrajza, irodalomtörténeti bevezetés és ismertetés előzte meg.

Homeros »Ilias«-ából. Achilles haragja. Alexandros és Menelaos párviadala. Diomedes megsebesíti Arest. Hektor és Andromache. A trójaiak sikere. Követség Achilleusnál. Agamemnon vitézkedése. Patroklos harca és halála. Achilles és Thetis. Hektor halála.

Homeros »Odysseia«-ból: Odysseus megérkezése Alkinoos házába. Odysseus elbeszélése Alkinoosnál. A Kyklops. Odysseus Aiolosnál, a laestrygonoknál és kirkénél. Odysseus az alvilágban. A hősköltemény szerkezetén kívül a görög vallás és művészet ismertetése.

Tananyag: »Magyar Irodalmi Olvasmányok«. A gymnasium VI. osztálya számára. Dr. Jancsó Benedek. Homeros Iliasa. Dr. Csengeri János. Homeros Odysseiája. Dr. Gyomlay Gyula. Heti óraszám 2. Tanár: Dósa Elek.

Történelem. Az újkori államok történelme a renaissance és a reformáció korától az 1848. évi forradalomig.

Kézikönyv: Ribáry-Mangold, »Világtörténelem III. r. Ujkor.« Heti óraszám 3. Tanár: Dr. Berecz Sándor.

Természetrajz. Az állatok és szerveinek leírása általában. A szervek berendezése alapján a típusoknak és osztályoknak, úgyszintén a gerincesek körében a főbb rendeknek azon alakjai, melyek az emberrel bizonyos viszonyban vannak, vagy a természet háztartásában szerepelnek.

Tananyag: Dr. Róth Samu. »Az állattan alapvonalai a

középisk. felső oszt. számára.« Heti óraszám 4. Tanár: Derzsi K. Ferencz.

Mathematika. Negatív és tört kitevőű hatványok. Számrendszerek. Logarithmus. — Sikháromszögtan. A pont koordinátái. Egy szerű algebrai kifejezések graphikai ábrázolása. Iskolai dolgozat 9.

Tananyagok: Lutter N. Betűszámítás és Mértan. Heti óraszám 3. Tanár: Szalay István.

Görög pótló szabadkézi és geometriai rajz.

Renaissance díszítőművi elemek, különféle stílus építmények, építészeti részek rajzolása graphikus és domború mintákról, árnyékolással. Heti óra 2. Tanár: Molnár Gyula.

Testgyakorlat. Lásd az V. osztály tananyagát. Heti óraszám 2. Tanár: Bóna Sándor.

VII. osztály.

Vallás. Az egyes hitfelekezetek megbízottjai által tanított hetenként 2 órán.

Magyar nyelv és irodalom. I. a) Iskolai olvasmányok az olvasókönyvből: mondák, regék, legendák, hősköltemények, költői elbeszélések, románcok, balladák, idyllek, szatirák, tanköltemények, epistolák, oktató epikai művek, dalok, elégiai, bölcselő énekek, epigrammák, ódai költemények. b) Katona József Bánk bánja és Madách Ember tragédiája. c) Széptani értekezések.

II. Elméleti tananyag: Széptani alapfogalmak; a rendszeres versstan tüzetes ismertetése. Az elbeszélő, lantos és drámai költészet műfajainak elméleti és gyakorlati ismertetése, tekintettel történeti fejlődésükre.

Havonként egy írásbeli házi dolgozat. Kézi könyvek: Névay László Poetikája és Olvasmányok a Poetikához. Katona József Bánk bánja és Madách Ember tragédiája.

Heti óraszám 3. Tanár: Pólya Ferenc.

Latin nyelv és irodalom. Olvasmány: a) Prósa: M. T. Cicero II. és IV. beszéde Catilina ellen nyelvi, szerkezeti és tárgyi fejtegetésekkel. M. T. Cicero válogatott leveleiből: Ad Att. II. 21. Ad Att. III. 5. Ad Att. III. 6. Ad Fam. XIV. 4. Ad Fam. XIV. 2. Ad Fam. XIV. 1. Ad Fam. XIV. 5. Ad Fam. XVI. 1. Ad Att. IX. II. Ad Fam. IX. 1. Ad Fam. VI. 14. b) Költői: T. Vergilius Maro Aeneisének VI. könyvéből 1—336, 385—415, 476—510, 550—600,

680—702, 752—788. nyelvi és tárgyi magyarázatok kíséretében, figyelemmel a költői nyelvezetre és a régiségekre. 75 sor emlézése.

c) A mondatban teljes átismétlése.

d) A római irod. történet rövid kivonatban.

e) A Vagács—Schiebinger-féle irályképző gyakorlatokból 83—87, 90, 94, 98, 103, 121—123, 126, 129, 139. pontok fordítása magyarból latinra. Kéthetenként egy iskolai és havonként egy házi dolgozat.

Tankönyvek: M. T. Ciceronis orationes in L. S. Catilinam magy. Köpesdy Sándor. — M. T. Cicero válogatott levelei magy. Köpesdy Sándor. — Vergilius Aeneide magy. Veress Ignác. — Jánosi B. — Vagács—Schiebinger latin irályképző gyakorlatok. — Dr. Szamosi J. latin mondatana. Heti óraszám 6. Tanár: dr. Káplány Antal.

Görög nyelv. Olvasmány: a) Homeros Odysseiájából: I. 1—324; II. 1—92, 123—186, 208—223, 260—323, 337—343, 361—381, 393—420; IX. 19—45, 62—121, 142—158, 170—201, 212—536. Az Odysseia tartalma és szerkezete. A homerosi kérdés és dialektus. b) Herodotosból: Kyros története. Herodotos életrajza és dialektusa.

c) Mondattanból: A számról és nemről. A névelőről. Az esetek és praepositíók használata. Az ige neveiről. Az idők használatáról. A mondatnani szabályok kellő begyakorlására szolgált 25 gyakorlatnak magyarból görögre való fordítása Schenkl—Ábel-féle görög olvasókönyvből.

d) Írásbeli dolgozatok: Az iskolai dolgozatok száma 15, a háziaké 9 volt. Tárgyuk az időszakonként tárgyalt mondatnani köréből vett és magyarról görögre fordított.

Tankönyvek: Homeros Odysseiája szemelvényekben, dr. Csengeri Jánostól. Szemelvények Herodotosból, Dávid Istvántól. Curtius—Ábel görög nyelvtana. Schenkl—Ábel görög elemi olvasókönyve. Heti óra 6. Tanár: Balázsovits Norbert.

Német nyelv és irodalom. Olvasmányok: Goethe »Hermann und Dorothea«-ból a bevezető elegia és az I., II., III., IV., VII., VIII., IX. ének egészen; Schiller »Wilhelm Tell«; az I., II., III. felvonások egészen IV. és V. kihagyásokkal.

Nyelvtani ismétlések, szóbeli gyakorlatok, szócsaládok, szinonimák és idiotizmusok gyűjtése.

Kézírók: Goethe »Hermann und Dorothea« magy. Weber Rudolf; Schiller »Wilhelm Tell« magy. Heinrich Gusztáv. Heti óraszám 3. Tanár: dr. Veszprémi Vilmos. Házi dolgozatok száma 8.

Politikai földrajz. Az új s legújabb kor gazdasági életének alakulása, az alkotmányos szabadság megállapítása s a nemzetiségi eszme hatása. Európa egyes államainak történeti alakulása, földrajzi viszonyai, népessége, vallási s műveltségi állapota, kormányzati s közigazgatási módja. Amerika szabad államai és a többi világrészben levő gyarmatok.

Kézíró: Varga Ottó, »Politikai földrajz.« Heti óraszám 2. Tanár: dr. Berecz Sándor.

Physika. Mechanika. Hangtan. Fénytan.

Tankönyv: Abt. A. »Physika.« Heti óraszám 4. Tanár: Szalay István.

Mathematika. A másodfokú egyenletek elmélete. Kamatoskamat számítás. — A stereometria főtételei. Iskolai dolgozat 9.

Tankönyvek: Lutter N. Betűszámítás és Mértan. Heti óraszám 3. Tanár: Szalay István.

Testgyakorlat. Állások: Különösen mint a szabadgyakorlatokhoz való kiindulás alkalmas helyzetei.

Birkózó szabadgyakorlatok szabadon választott és meghatározott fogásokkal.

Összetett tagszabadgyakorlatok súlyzó- és botokkal.

Rendgyakorlatok a »Gyakorlati szabályzat« második fejezetéből a 14., 16., 18., 19., 20. és 21. §§. és pedig a szakasz felállítása, arc- és szárnyváltoztatása, húzódás; rendek és kettős rendek alakítása, mozgatai és átalakítása; fejlődés rendekből és kettős rendekből.

Tornázó rendgyakorlatok a sortest felállításához.

Szergyakorlatokból: magas- és távolugrás, roham-, kötél- és bakugrás. Gyakorlatok rézsütös- és vízszintes létrán, korláton és gyűrűhintán, mászás rúdon és kötélén, Mérlegek.

Labdajátékok és kirándulások versenyfutásokkal.

Heti óraszám 2. Tanár: Bóna Sándor.

VIII. osztály.

Vallás. Az egyes hitfelekezetek megbizottjai által tanított hetenként 2 órán.

Magyar nyelv és irodalom. A magyar nemzeti irodalom története a kiválóbb írók részletes tárgyalásával. Olvasmány: megfelelő szemelvények a kézi könyvből és a jelesebb írókra vonatkozó tanulmányokból. Havonként egy írásbeli házi dolgozat; k. k. Beöthy Zsolt: »A magyar nemzeti irodalom történeti ismertetése I. II. kötet.« Heti óraszám 3. Tanár: Pólya Ferencz.

Latin nyelv és irodalom. Olvasmány: a) Prózai: M. T. Ciceronis Laelius de amicitia, 1—16 fej. — Taciti Annales I. lib. 1—30 fej. b) 2. Horatius Flaccus ódáiból: I. lib. 1, 2, 3, 11, 20, 21, 22, 24, 29, 31, 34; II. lib. 3, 10, 13, 16; III. lib. 1, 3, 8, 22, 30; IV. lib. 3, 5, 8, 10, 12, 13, Carmen saeculare. Epodosokból: 1, 2. Satirákból: I. lib. 1, II. lib. 8. Epistolákból: Ad Pisones (De arte poetica) 1—220.

c) Írásbeli dolgozatok: Az iskolai dolgozatok száma 14, s következők: 1. Jocus familiaris. 2. Miles graecus. 3. Sutor superbus. 4. Hominibus inimicus. 5. Mansuetudo Periclis. 6. Ninus. 7. Pictor et rex. 8. Corvus salutans. 9. Crudele inventionis crudelis praemium. 10. Mors Epaminondae. 11. Superbia fracta. 12. Poena indicis iniusti. 13. Explicatio solis defektionis manifesta. 14. Exemplum studii. — A házi dolgozatok száma 8, s a következők: 1. De Urano et gaea. 2. Non vulgi, sed virorum sapientiorum sententiam respiciendam esse. 3. De epistolis Ciceronis ad Atticum scriptis. 4. Cur Atticus Roma Athenas migraverit. 5—6 De Homero. 7. Quantum profuerit Socrates praeceptis et monitis. 8. De arte bene educandi.

d) A római régiségtan rendszeres áttekintése.

Tankönyvek: G. Horatii Flacci opera omnia I. II. lib. Bartal—Malmosítól. — Taciti Annales, Petrovich F.-tól. — Ciceronis Laelius de amicitia, dr. Heinrich G.-tól. — Vagács—Schiebinger latin írályképző gyakorlatok. — Római régiségek. dr. Cserép J.-tól. — Heti óraszám: 5. Tanár: Balázsovits Norbert.

Görög nyelv és irodalom. Olv. Homeros Iliasából: a) A dög-vész. Achilleus haragja. (I. ének). b) Alexandros és Menelaos párviadala. (III. ének). c) Glaukos és Diomedes találkozása. (VI. 119—236). d) Hector a városban. (VI. 237—368). e) Hector és Andromache (VI. 369—449). f) Hector és Aias párviadala. (VII. 1—123). Platon műveiből: Socrates és Phaedros. Socrates védő beszéde. A homerosi kérdés. A görög bölcselkedés áttekintése Socratesig.

Platon élete és művei méltatása. A görög irodalom-történet főbb vonásaiban. Minden második héten egy iskolai írásbeli dolgozat. Kézi könyvek: Homeros Iliasa, bő szemelvényekben kiadta dr. Csengeri János. Szemelvény Platon műveiből, összeállította: dr. Szamosi János.

Német nyelv és irodalom. Olvasmányok: 1. Költői: Goethe »Iphigenie auf Tauris« kihagyás nélkül.

2. Próza: Lessing: Aus »Laokoon«, Aus der »Hamburgischen Dramaturgie«.

Irodalomtörténet: Lessing, Goethe és Schiller élete és tüzetes méltatása.

Nyelvtani ismertetések és beszédgyakorlatok.

Magánolvasmányul: »Götz von Berlichingen« és »Faust I.«

Kézikönyvek: Goethe »Iphigenie auf Tauris« magy. Bauer Simon; dr. Szemák »Német olvasókönyv IV. r.« Heti óraszám 2. Tanár: dr. Veszprémi Vilmos. Házi dolgozatok száma 7.

Történelem. Magyarország és a magyar nemzet történelme az ősidőktől kezdve 1848-ig, különös tekintettel a műveltségi állapotokra, a királyi hatalom és az alkotmányosság kifejlésére — továbbá a közigazgatás, honvédelem, pénzügy és az úrbérség fejlődésére, — valamint hazánk eseményeinek a világtörténelmi eseményekkel való összefüggésére. A magyar történelem főbb forrásai.

Tankönyv: Varga Ottó, »A magyarok oknyomozó történelme.« Heti óraszám 3. Tanár: dr. Berec Sándor.

Philosophiai propaedeutika. I. Psychologia. A lelki jelenségek főbb csoportjai. A testi tevékenység, érzékenység. Az értelem, az erkölcsi érzelmesség, az akarat, az emberi test kettőssége.

II. Logika. A logika feladata; a módszer; analysis és synthesis. A deductiv és inductiv módszer; a történeti kritika. Az egyes tudományok módszere.

Kézikönyv: Joly H. »Philosophia propaedeutika.« Heti óraszám 3. Tanár: Pólya Ferenc.

Physika. Hőtan. Az anyag szerkezete. Elektromosság és mágnesség. A kosmograpia elemei.

Tankönyv: Abt A. »Physika.« Heti óraszám 4. Tanár: Szalay István.

Mathematika. Combinatio, permutatio és variatio. Binomialis

együtthatók. A matematika főbb tanainak ismételése. Iskolai dolgozat 9.

Tankönyvek: Lutter N. »Betűszámítás és Mértan.« Heti óraszám 2. Tanár: Szalay István.

Testgyakorlat. Lásd a VII. osztály tananyagát. Hetenként 2 óra. Tanár: Bóna Sándor.

b) Rendkívüli tantárgyak.

1. Szabadkézi rajz.

I. csoport. (III. és IV. osztály.) A tanítás kezdetében tömeges és a táblára előrajzolt egyszerűbb egyenes vonalcombinációk másoltatnak. Később köríves kombinációk a négyzetben és a körben. A meander összetettebb alakzataiban hullám-, kigyó-, csigavonalak és kombinációk. Diszitményi alakban, kapcsolatban a stílusnak és stílizálásnak a növendékek felfogásához mért magyarázatával. Stílizált levelek és virágok, fonadék-diszkek, levél- és virág-szalagok egyszínű (monochrom) és sokszínű (polychrom) előállítás. Egyszerű domború (gyps) ékítmények árnyékolt rajzolása. Heti óra 2. Tanár: Molnár Gyula.

II. csoport. (V. és VI.) A stílizálásnak összetettebb módjai. A gazdagabb monochrom és polychrom sík ékítmények rajzolása és festése. Palmetták, tapetták festése. A kréta, szén és tollra begyakorlása a növény és állatvilágból vett jelesebb motívumok másolása által. Heti óra 2. Tanár: Molnár Gyula.

III. csoport (VII. VIII.) Domború (gyps) ékítmények árnyékolt rajzolása, majd az emberi fejnek rajzolása lapos minták után, később remek-korbeli mellszobrok rajzolása contourban, majd árnyékolva. Heti óra 2. Tanár: Molnár Gyula.

2. Gyorsírás.

Kezdők csoportja. (III.—IV. osztály.) A betűk begyakorlása, az »e« hangzóval. Az »e« és »é« hangzók rendhagyóságai. A betűk felosztása nagyságuk szerint. Mássalhangzói torlódások jelölése: a) egymás alá helyezés, b) közel egymás mellé helyezés, c) egymásba illesztés és d) egymásba olvasztás által. A mássalhangzók kettőzése. Az a, i, o, ö, u, ü hangzók jelölési módja. Magánhangzók önálló jelölése. Hangrend megszakadás. Rövidítések ragok- és kép-

zökre. Számnévi rövidítések. Idegen szók és tulajdonnevek. Egyszerűsítések. Jelények. Gyorsírási mezben levő gyakorlatok olvasása és leírása diktálás után, iskolai és házi dolgozatok.

Kézikönyv: Forrai »Magyar gyorsírás tankönyve«. Mindenik osztály kap külön hetenként 1—1 órát.

Haladók csoportja. (V.—VI. osztály) I. Szabad egyszerűsítések Ragok és képzők egyszerűsítése. Szóösszehúzások. II. Szabad rövidítések. Kezdőhang-, véghang-, belhang és vegyes rövidítések. III. Rendhagyó rövidítések. IV. Szóösszehúzások. Idegen szók. Szakrövidítések. Alkalmi jelények. Rövidítések külön jegyekkel. Gyorsírási mezben levő gyakorlatok olvasása és leírása diktálás után. A diktálás után való írás gyakorlása. Minta-stenogrammok írása diktálás után a »Gyakorló-Gyorsíróból.« Iskolai és házi dolgozatok.

Kézikönyv: Forrai »Vitagyorsírási tankönyv«. Az V. osztály külön kap hetenként 1 órát, a VI-ik osztály szintén külön 1 órát. Gyorsíró tanár: Bóna József.

Írásbeli magyar dolgozatok.

V. osztály.

1. Szilágyi és Hajmási. (Összehasonlító fejtegetés.)
2. Cucor »Szondi«-ja és Erdélyi »Szondi Drégelben.« (Összehasonlító fejtegetés.)
3. Arany »Szondi két apródja.« (Műmagyarázat.)
4. Szemlények dipodiák, tripodiák és tetrapodiákra. (Ritmikai dolgozat.)
5. Saguntum ostroma. Livius nyomán. (Leírás.)
6. A tavasz kezdete. (Leírás.)
7. Levél egy külföldön tanuló baráthoz. (Évi jelentés.)
8. Mint utazunk haszonnal? (Értekezés.)

VI. osztály.

1. Uti rajz Csongrád vármegyéről.
2. Coriolanus mint tragikai hős jelleme.
3. A drámai műfaj szerkezete.
4. A dráma művelő hatása.
5. Pázmány Péter és Bethlen Gábor (jellemzés.)
6. A magyar nemzeti történelem haszna.
7. Bucsubeszéd az iskolatársaktól. (szónoki beszéd.)

8. A tudomány haszna. (értekezés.)
9. Szeresd hazádat s műveld annak nyelvét! (értekezés.)

VII. osztály.

1. »Minden ország támasza és talpköve a tiszta erkölcs« (elmélkedés.)
2. A hangsúlyos verselés kellékeiről.
3. Tompa Mihály »Terepélyes nagy fa« c. allegoriájának műmagyarázata.
4. Vörösmarty »Zalán futása« c. hőskölteményének főbb szereplői és azok rövid jellemzése.
5. Arany János »Ráchel síralma« c. költeménye alapján az elegia kellékeinek kifejtése.
6. A tavasz és az ifjúkor (párhuzam.)
7. Berzsenyi ódáinak méltatása.
8. Bánk-bán jelleme Katona tragédiájában.
9. Az epikai és drámai előadás formáiról.

VIII. osztály.

1. Minden órának leszakaszd virágát.
2. Vörösmarty »Vén cigány« c. költeményének fejtegetése.
3. Pázmány Péter hatása vallási-, politikai- és irodalmi tekintetben.
4. A magyar epikus költők Zrinyitől Csokonaiig.
5. Vörösmarty epikai költészetének hatása a nemzeti ébredés korára.
6. Miért nevezzük Kisfaludy Károlyt a magyar vigiáték atyjának?
7. A test és lélek erőinek párhuzamos fejlesztéséről.
8. Mi hatással voltak az irodalomra a szabadságharc leveretése után a politikai és társadalmi viszonyok?

VI.

Önképző kör.

Intézetünk a jelen iskolai évvel teljes VIII. osztályú főgimnáziummá fejlesztetvén, gyakorló körünket, mely főigazgatói engedéllyel már 4 év óta működött, önképző körre alakítottuk át és városunk nagynevű szülötte, a magyar történetírás koszorús bajnoka nevére Horváth Mihály körnek neveztük el.

Működését a kör, Pólya Ferencz rendes tanár vezetése alatt, szept. 20-án tartott alakuló gyűlésével kezdette meg, mikor is az elfogadott alapszabályokat 29 rendes és 20 rendkívüli tag aláírta.

Az év folyamában tartott a kör, az alakuló és záró gyűlésen kívül, 19 rendes, 1 rendkívüli, egy ünnepélyes és 1 nyilvános diszgyűlést. A rendes gyűlések tárgyait a folyó ügyeken kívül a tagok dolgozatainak s ezek bírálatának felolvasása, rögtönzött megvitatása, szavalatok és ezeknek is megbírlása képezték. Elintézésért 50 dolgozat, nem számítva a bírlatokat; és pedig 28 prózai, 19 verses. Bemutattak a tagok 31 szavalatot és pedig 26 komolyat, 5 vigat. Ünnepélyes gyűlést tartott a kör Horváth Mihály születésnapjának évfordulója alkalmából okt. 25-én; nyilvános diszgyűlést, melyen a tanári kar s a nagy közönség is részt vett, március 15-én. A záró gyűlés május 29-én nagy és fényes közönség jelenlétében tartatott meg.

A munkásság fokozására a kör 2 ízben is pályadíjakat tűzött ki. Pályadíjat nyertek: a) rendes tagok közül: Déló Nagy János »Alfius« c. latin fordításával 3 frtot; Hofmann Oszkár »Rémkirály« c. német fordításával 2 frtot, »Március 15-én« c. ódával 3 frtot, »Aristius Fuscushoz« c. latin fordításával 2 frtot, »Uj szomszédék« c. elbeszéléssel 1 frtot; Károlyi Manó »A kezyű« c. német fordítással 3 frtot; Molecz Béla »Füzerdőben« c. leírással 2 frtot, »A rómaiakhoz« c. latin fordítással 3 frtot, »Calliopéhez« c. latin fordítással 2 frtot, »Szerelem és hiúság« c. elbeszéléssel 2 frtot, »A magyar hírlapirodalom fejlődéséről« irt értekezésével 3 frtot, »Március 15-én« c. ódával 3 frtot; Molnár József »Októberi nap« c. leírásával 1 frtot. b) A rendkívüli tagok közül: Balázsovits Dezső »Hazatért« c. elbeszéléssel 1 frtot, »Boldog újévet« c. leírásával 1 frtot; Hajdú József »Garamvölgyi vadrózsa« c. elbeszéléssel 1 frtot; Kovács Alajos »Apa és fiú« c. elbeszéléssel 1 frtot, »Ősz« c. leírásával 1 frtot; Sarkadi Nagy Lajos »Pókainé« c. költemény műmagyarázatával 2 frtot; Virágos Sándor »Alföldi betyár« c. leírásával 1 frtot, »Honszeretők« c. elbeszéléssel 2 frtot. A verseny-szavalatban győztesek lettek s jutalmat nyertek komoly szavallattal: Kelemen Alajos 2 frtot, Molnár József 2 frtot, Égető Lajos 2 frtot; vigaszavallattal Molnár József 2 frtot, Csukás Endre 1 frtot, utóbbi a megnyert jutalmat a körnek visszaajándékozta.

Az önképzés minél sikeresebb eszközölhetése végett megve-

tettük alapját egy — leginkább magyar klasszikusok műveiből álló — önképzőkori könyvtárnak is, mely ez idő szerint 38 műből áll 65 kötetben s magában foglalja Vörösmarty, Kisfaludy Sándor és Károly, Petőfi, Tompa, Arany János összes műveit, Balassa Bálint, Kazinczy Ferenc, Berzsenyi Dániel, Kölcsey, Madách, Katona József, Czucor, Sárosi, Vitkovics, Dajka, Kármán, Ányós Pál műveit, gróf Széchenyi István naplóit, stb.

A kiadások részint a tagsági díjakból s a »Szentese-vidéki takarékpénztár« 5 frt adományából, részint a kör tulajdonát képező, s takarékpénztárilag kezelt összegből fedeztettek. Bevétel volt 219 frt frt 50 kr.; kiadás 122 frt 46 kr. A körnek ez idő szerinti vagyona 97 frt 24 kr., mely a »Szentese-vidéki takarékpénztár«-ban gyümölcsözik.

VII.

Ifjúsági zenekar.

Vezetője: Derzsi Kovács Ferencz r. tanár; működő tagjai: Cserna János VI. o. t., Reichenbach Gyula VI. o. t. (első hegedű), Csergő Lajos VII. o. t. (fuvola), Hofmann Oszkár VIII. o. t., Kunits József VIII. o. t., Czukkermann Ernő IV. o. t., Reiniger Hermann IV. o. t. (másod hegedű), Neumann László IV. o. t. (kis bőgő) és Csukás Endre (nagy bőgő) voltak.

A zenekar heti 1 órán át 8 darabot gyakorolt be.

Közreműködött a következő iskolai ünnepélyeken: a tornacsarnok megnyitása alkalmával, az önképzőkör márcz. 15-iki disz. és máj. 29-ikén tartott évváró ülésén, az Ő Felsége koronázási jubileuma alkalmával rendezett iskolai ünnepélyen és az intézeti évváró ünnepély alkalmával.

A zenekarnak a múlt isk. év végén maradt 19 frt. 83 kr. készpénze, mely összeg Dávidovics Mihály, Szöllősi Iván és Tari János VI. o. tanulóknak 50—50 kr. adományával 21 frt. 33 kr-ra szaporodott. Kiadás a lefolyt isk. évben zeneművekre, számlák szerint, 7 frt. 44 kr., 20 iv hangjegypapír 60 kr., nagybőgőhöz való gyanta 15 kr. összesen 8 frt. 19 kr., mely összeget levonva a készpénzből, marad 13 frt. 14 kr. vagyon.

Van a zenekarnak egy 37 frt. 80 kr. értékű 3/4-es nagybőgője (vonóval), 6 partitúrája és 12 különböző darabhoz való kis zenekari szólamai.

Mint örvendetes tényt főlemlítjük, hogy a tek. gymnasiumi bizottság egy ezimbalom beszerzésére 58 forintot kegyeskedet meg. szavazni, minek folytán egy ilyen értékű, pedál és láb nélküli 4 oktávás hangszer már meg is rendeltetett.

VIII.

Ifjúsági énekkar.

a) A folyó iskolai évben az algymnasium önként vállalkozó tanulóiból Derzsi K. Ferencz rendes tanár g y e r m e k k a r t alakított, mely az öszhangzatos éneklésben heti 1 órán át gyakorolta magát.

b) A falgymnasium önként vállalkozó tanulóiból Joó Károly ev. ref. organista kántor férfikart alakított s heti 2 órán gyakoroltattak be több hazafias dalra.

IX.

A könyvtár állása az 1891—92. iskolai év végén.

1. Tanári könyvtár 1891—92. tanévi szaporodás.

A) Vétel útján: 1. Maurer J. »A tornázás története, ált. előismeretei és módszertana« 1 k. — 2) Buckle H. T. »Anglia művelődésének története« 10 k. — 3. »Magyarországtizszi cím- és névtára, 1892. évre« 1 k. — 4. R. Andrecs »Allg. Handatlasz« 1 k. — 5. Porzolt L. »A magyar labdajátékok könyve« 1 k. — 6. Ph. L. Martin »Die Praxis der Naturgeschichte« — »Atlas zur Praxis der Naturgeschichte« 3 k. — 7. Bodnár Zs. »A magyar irodalom története« 1 k. — 8. Luc. Müller »Metrik der Griechen und Römer« 1 k. — 9. H. W. Stoll »Die Meister der röm. Litteratur« 1 k. — 10. Dr. Rud. Staudigl »Die axonometrische und schiefe Projection« 1 k. — 11. W. H. Roscher »Ausführliches Lexikon der griech. und röm. Mythologie« 12 füz. — 12. Jos. Venn »Deutsche Aufsätze« 1 k. — 13. Jos. Frey »Ausgewählte Briefe Ciceros« 1 k. — 14. Richter-Eberhard »Ciceros Rede für den Dichter Archias« 1 k. — 15. »Ciceros Rede über das Imperium des Cn. Pompeius« 1 k. — 16. Ciceros Divinatio in Q. Caecilium« 1 k. — 17. Otto Heine »Ciceronis Tusculanarum disput. lib. V.« 5 k. — 18. C. Müller »M. Tulli Ciceronis de officiis libri III.« 3 k. — 19. Dr. Ad. du

Mesnil »M. Tullii Ciceronis de legibus libri III.« 3 k. — 20. Dr. H. Holstein »M. Tullii Ciceronis de finibus bonorum et malorum libri V.« 5 k. — 21. Dr. K. Meissner »M. Tullii Ciceronis Cato maior de senectute« 1 k. — 22. Richter-Eberhard »Ciceros Catilinarische Reden« 1 k. — 23. Koch—Eberhard »Ciceros erste u. zweite philippische Rede« 1 k. — 24. Dr. G. Landgraf »Ciceros Rede für P. Sulla« 1 k. — 25. Koch—Landgraf »Ciceros Rede für L. Murena« 1 k. — 26. Dr. Piderit—Harnecker »Cicero de oratore« 3 k. — 27. Dr. K. Piderit »Ciceros Brutus« 1 k. — 28. »Ciceros orator ad M. Brutum« 1 k. — 29. Ciceros Tartitiones oratoriae« 1 k. — 30. Richter—Eberhard »Ciceros Reden gegen C. Verres IV. u. V. B.« 2 k. — 31. Ciceros Rede für T. Annius Milo« 1 k. — 32. Dr. Köpke dr. — Landgraf »Ciceros Rede für Cn. Plaucius« 1 k. — 33. Richter—Fleckeisen »Ciceros Rede für Sex. Roscius« 1 k. — 34. Koch—Eberhard »Ciceros Rede für P. Sestius« 1 k. — 35. H. W. Stoll »Die Meister der griech. Litteratur« 1 k. — 36. Steph. Katona »Historia critica regum Hungariae stirpis mixtae« 1 k. — 37. J. G. Schwandtner »Scriptores rerum Hungaricarum veteres ac genuini« 3 k. — 38. M. Simon de Keza »Chronicon Hungaricum« 1 k. — 39. J. Sambucus »Antonii Bonfini Historia Hungarica« 1 k. — 40. Nikol. Istvánfi »Regni Hungarici historia post obitum gloriosissimi Mathiae Corvini« 1 k. — 41. Steph. de Werbőc »Corpus iuris Hungarici« 2 k. — 42. Elisée Reclus »A hegyek története« 1 k. — 43. Heller Ág. »A physika története a XIX. században« 1 k. — 44. Emlékkönyv a kir. magy. természettud. társulat félszázados jubileumára 1 k. — 45. Jac. Rupp »Numi Hungariae« 1 k. — 46. K. Pohlke »Darstellende Geometrie« — »Zehn Tafeln zur darstell. Geometrie« 2 k. — 47. Jac. Grimm »Deutsche Mythologie« 3 k. — 48. Bányai Jak. »Diesterweg utmutatójának ált. része« 1 k. — 49. Dr. Jancsó Ben. »Középiskolánk reformja« 1 k. — 50. Dr. L. Burmester »Theorie und Darstellung der Beleuchtung gesetzmässig gestalteter Flächen« — »Atlas zur Theorie« 1 k. — 51. P. Janet »A politikai tudomány története az erkölcsstanhoz való viszonyában« 1 k. — 52. Dante Alighieri »A purgatorium« 1 k. — 53. Dr. E. Taschenberg »Die Hymenopteren Deutschlands nach ihren Gattungen« 1 k. — 54. Dr. Rich. Volkmann »Die Rhetorik der Griechen und Römer« 1 k. — 55. Mocsáry S. »A magyar fauna fémdarazsai« 1 k.

— 56. Dr. Váczy J. »Kazinczy F. levelezése« 2 k. — 56. Fröhlich L. »Az elméleti physika kézikönyve« 1 k. — 58. Balassa J. »A magyar nyelvjárasok osztályozása és jellemzése« 1 k. — 59. Pungur Gy. »A magyarországi tücsök-félék természetrajza« 1 k. — 60. Thaly K. »Adalékok a Thököly- és Rákóczi kor irodalom-történetéhez« 2 k. — 61. Ráth Arn. »A kísérleti természettan kézikönyve« 1 k. — 62. Dietz S. »Rügy- és levélkulcs a magyar birodalomban honos és honosított fásnövénnyek meghatározására« 1 k. — 63. J. A. Serret »Handbuch der höheren Algebra« 2 k. — 64. »Lehrbuch der Differential- und Integral-Rechnung« 2 k. — 65. Dr. G. Kirchhoff »Vorlesungen über mathemat. Physik« 3 k. — 66. Thaly K. »Régi magyar vitézi énekek és elegyes dalok« 2 k. — 67. Kálmány L. »Koszorúk az alföld vad virágaiból« 2 k. — 68. Münzsammlung der wichtigsten Gold- und Silbermünzen sämtlicher Laender und Staedte« 1 k. — 69. Kálmány L. »Szeged népe« 3 k. — 70. Csiky G. »Sophokles tragoediai« 1 k. — 71. Dr. Schuchhardt K. »Schliemann ásatásai« 1 k. — 72—168. Értekezések az egyes tudományszakok köréből 94 füz., 4 k. — 169. Buza »Növénytan« 1 k. — 170. »Sallustius de bello gallico« 1 k. — 171. »Molier tudós női« 1 k. — 172. Szemák I. »Német olvasókönyv« 1 k. — 172. Ribáry F. »Világtörténelem« II. r. 1 k. — 173. »Magyar nyelvtörténeti szótár« II. k. — 174. »Iphigenia auf Tauris« 1 k. — 175. Szemák I. »Német olvasókönyv« 1 k. — 176. Vagács—Schiebinger »Latin irályképző gyakorlatok« 1 k. — 177. Porzsolt L. »Tornakártyák« 1 k. — 178. Dr. Gyomlay Gy. »Homér Odyszeája« 1 k. — 179. Dr. Csengeri I. »Homér Iliása« 1 k. — 180. Maurer »Tornázás története« 1 k. — 181. Varga O. »A magyarok oknyomozó története« 1 k. — 182. Dr. Cserép I. »Római régiségek« 1 k. — 183—186. »Értekezések egyes tudományszakok köréből« 4 f. — 187. »Magyarország bibliographiaja« III. k. 4. r. — 188. Dr. Hunfalvi — dr. Thirring »Északi és Közép-Európa földrajza kül. tek. a néprajzi viszonyokra« 1 k. — 189. Nagy I. »Anjoukori okmánytár« VI. k. — 190. »Nyelvtudományi közlemények« 11—21-ik kötetig. — 191. »Osztrák-magyar monarchia« 25 f.

B) Ajándék útján: A m. kir. vall. és közokt. min. ministeriumtól: 1. A vallás és közokt. m. kir. ministernek a közoktatás állapotáról szóló és az országgyűlés elé terjesztett XX. jelentése 2 k. — 2. A vallás- és közokt. m. kir. ministernek az

orsz. tanítói nyugdíj- és gyámalap 1891. évi állapotáról szóló jelentése 1. k. — 3. »Egészség« című folyóirat 4 köt.

Dobrowszky és Franke budapesti könyvkereskedőktől: 1. Grünwald-Hajnal »Geometria«, 1 k.

Dr. Veszprémi V. főgymn. tanár úrtól: 1. »Ipolyi-Nagy-Véghely« »Hazai okmánytár« 2 k.

Dr. Götzl Bert. városi tisz. főorvostól: 1. Dr. Lendvay B. »Huszonöt év Márkusfalva életéből«, 1 k.

Wodianer F. és fiai budapesti könyvkereskedőktől: 1. Lenkei H. »Petőfi és a természet«, 1 k.

Lauffer W. budapesti könyvkereskedőtől 1. Dávid I. »Latin synonymika és a latin helyesírásnak rövid vázlata«, 1 k.

Zolnay K. főgymn. igazgatótól: 1. Zsilinszky M. »Tatay István emlékezete«, 1 f. 2. Révész Imre »Székfoglaló beszéd«, 1 f.

A budapesti Franklin társulat könyvkiadó czégtől: 1. Góbi J. »A magyar nemzeti irodalom története«, 1 k. — 2. Dr. Ribáry F. »Világtörténelem«, I. r. 1 k. — 3. Mangold L. »Világtörténelem« III. r. 1 k. — 4. Schill S. »Görög irodalomtörténet«, 1 k. — 5. Dr. Szántó K. »A magyar nemzeti irodalom története«, 1 k. — 6. U. a. »Magyar irodalomtörténeti olvasmányok«, 1 k. — 7. Varga O. »Világtörténelem«, II. r. 1 k. — 8. Hornischek H. »Ábrázoló geometria«, 1 k. — 9. Dr. Márki S. »Földrajz«, 1 k. — 10. Szász K. — Péterfy I. »Macbeth«, 1 k. — 11. Faludi-Bellaagh »Nemes urfi«, 1 k. — 12. Góbi J. »Magyar iránytan«, 1 k. — 13. Burián J. »Latin synonymika«, 1 k.

Singer és Wolfner budapesti könyvkereskedőktől: 1. Dr. Beke M. »Számítan« 1 k. — 2. Lád-Márki »Általános földrajz« 1 k.

Dósa Elek főgymn. tanártól: 1. A »Fővárosi Lapok« című hirlap 19 évfolyama.

Balázsovits Norbert főgymn. tanártól s könyvtárortól: 1. Lüben-Nacke »Lesebuch für Bürgerschulen«, 1 k. — 2. Esaias Budai »Pub. Terentii Afri comoediae sex«, 1 k. — 3. Christ. Cellarius »Grammatica latina«, 1 k. — 4. G. Bredow »Merkwürdige Begebenheiten aus der allg. Weltgeschichte«, 1 k. — 5. Dr. J. Kühn »Die zweckmässigste Ernährung des Rindviehes«, 1 k. 6. Négyesy L. »A magyar verselmélet kritikai története«, 1 f. 7. U. a. »Magyar verstan«, 1 k. — 8. Gyárfás D. »A csongrádmegyei gazd. egyesület évkönyve 1891. évről« 1 f. — 9. Sarkadi N. Mihály

»Jelentés az 1890. ik közg. év lefolyásáról«, 1 f. — 10. Schunda V. »A cimbalom multja, jelene és jövője«, 1 f. — 11. M. G. Saphir »Humoristische Vorlesungen«, 1 f.

Az Eggenberger-féle budapesti könyvkereskedéstől: 1. Fillinger K. »Az állatok természetrajza«, 2 k. — 2. U. a. »A növények természetrajza«, 2 k.

Endrényi Imre szegedi könyvkereskedőtől: 1. Szekrényi L. »A róm. kath. egyházi szertartások rövid előadása«, 1 f.

Egyes szerzőktől: 1. Ormay S. »Ujabb adatok Erdély bogárfaunájához«, 1 f. — 2. Borcsa M. »T. Maccius Plautus vígjátékainak forrásai«, 1 f.

A folyóiratok közül a következők jártak az intézet számára: 1. Budapesti Szemle. — 2. Orsz. középisk. tanáregyleti Közlöny. — 3. Egyetememes közokt. Szemle. — 4. Magyar Nyelvőr. — 5. Egyet. Philolog. Közlöny. — 6. Századok. — 7. Magyar tört. életrajzok. — 8. Földrajzi közlemények. — 9. Természettud. Közlöny. — 10. Akadémiai Értesítő. — 11. Archaeologiai Értesítő.

Vétel útján szaporodott a könyvtár 191 művel, 133 kötetben, 140 füzetben.

Ajándék útján szaporodott a könyvtár 41 művel, 54 kötetben, 13 füzetben.

Az egész szaporulat 232 mű, 187 kötetben, 153 füzetben.

A vétel útján beszerzett könyvekért kiadatott kötéssel együtt 513 frt 34 kr. Az ajándékozott könyvek értéke: 338 frt 9 kr. Az egész szaporulat értéke: 841 frt 43 kr.

2. Ifjúsági könyvtár.

a) Vétel útján: Jókai Mór »Egy magyar nábob« 3 köt., »Kárpáthy Zoltán« 3 köt., »Egy ember, aki mindent tud« 1 köt., »Kétszarvú ember« 1 köt., »Mire megvénülünk« 1 köt., »Erdély aranykora« 1 köt., »Török világ Magyarországon« 2 köt., »Carius. A nagyenyedi két fűzfa« 1 köt. — Molnár J. »Elbeszélések és mesék« 1 köt. — Forgó bácsi »A kakuk óra« 1 köt., »Nellike« 1 köt., »Kis szindarabok« 1 köt. — Burnett »Sárika története« 1 köt. — Bródy Sándor »Kis almanach« 1 köt. — Wohl Stephanie »Regékonyv« 1 köt. — Schiller költeményei 1 köt. — Heinrich Gusztáv »A német irodalom története« 2 köt. — Simonyi Zsigmond »A magyar nyelv« 2 köt. — Beöthy Zsolt »A magyar szép-próza el-

beszélés története» 2 köt. — Szilády Áron »Régi magyar költők tára» 4 köt. — Br. Eötvös J. »Karthausi» 1 köt. — Br. Józsika Miklós »Abafi» 1 köt., »Csehek Magyarországon» 1 köt., »Az utolsó Báthori» 1 köt., »Eszter» 1 köt. — Jókai Mór »Az új földesúr» 1 köt., »Egy az Isten» 2 köt., »A kőszívű ember fiai» 1 köt., »Régi jó táblabírák» 1 köt., »Csataképek 1848—9-ből» 3 köt. Összesen 44 kötet, 53 frt 90 kr. értékben.

b) Ajándék útján: Csukás Endre VIII. oszt. tanulótól »Magyarhon szépségei» és »Az örökös nő» c. elbeszélés. — Varga Antal VIII. oszt. tanulótól »Marmontel Belisarius» 1 köt. Összesen 3 kötet, 1 frt 10 kr. értékben.

Az egész szaporulat 47 kötet, 55 frt értékben.

Könyvek köttetéseire fordítottatott 16 frt 44 kr. Egy szekrény készíttetésére 28 frt 50 kr. Összes kiadás az ifjúsági könyvtárra 99 frt 94 kr.

3. A szegény sorsú tanulónak tankönyvekkel való ellátására alapított könyvtár 1891—92. tanévi gyarapodása.

Vétel útján: 1. Beöthy Zsolt »A magyar irod. történet ismertetése» 1 köt., 2. Varga Ottó »A magyarok oknyom. története» 1 köt., 3. dr. Cserép József »Római régiségek» 1 köt., 4. Joly H. »Philosoph. propaedeutika» 1 köt., 5. Farkas József »A magyarorsz. prot. egyház történelme» 1 köt. 6. Petrovich Fer. »P. Corn. Taciti Annales» 1 köt., 7. Bartal—Malmosi »Q. Horatii Flacci opera omnia» 2 köt., — 8. Dr. Csengeri János »Homeros. Iliasa», 1 köt., — 9. Dr. Szamosi János »Szemelvény Plato műveiből» 1 k., — 10. Dr. Dallos J.—Farkas F. »Az isteni kinyilatkoztatás szent története» 1 köt., — 11. Jausz György »Tört. földr. isk. atlasz» 1 köt., — 12—14. Varga O. »Világtörténet» 3 köt., — 15. Góbi Imre »Magyar irálytan» 1 köt., — 16. U. a. »Szerkesztéstan» 1 k., — 16. H. Kiss K. »Ref. keresz. vallástudomány» 1 köt., — 17. Hoffmann M. »Német nyelvtan és olvasókönyv» 1 köt., — 18. Dr. Maywald J. »Görög nyelvtan» 1 köt., — 19. Scholtz—Róth. »A mathem. és phys. földrajz elemei» 1 köt., — 20. Dr. Bauer Simon »Iphigenie auf Tauris» — 21. Dr. Szemák Istv. »Német olvasókönyv» 1 köt., — 22. Góbi I. »Magyar irálytan» 1 köt., — 23. U. a. »Magyar irálytan» 1 köt., — 24. Dr. Lutter N. »Betűszám-tan a gymn. haszn.» 1 köt., — 25. dr. Róth S. »Az ásvány-

kőzet és földtan alapvonalai.» Összesen 25 mű, 25 kötetben 32 frt 74 kr. értékben. — Könyvkötés 14 frt. Összes kiadás 46 frt 74 kr.

Az összes könyvtári állomány.

1. A tanári könyvtár áll: 2210 műből 3036 kötetben 211 füzetben, 5 térképben. Értéke 6581 frt 20 kr.

2. Az ifjúsági könyvtár áll: 879 műből, 1163 kötetben, 35 füzetben. Értéke 1053 frt 86 kr.

3. A szegény tanulók tankönyvekkel való ellátására szolgáló könyvtár: 245 műből 246 kötetben. Értéke 449 frt 56 kr.

A különböző könyvtárak műveinek száma 3334, köteteinek száma 4445, a füzetek száma 246, térkép 5. Összes érték: 8084 frt 62 kr.

X.

A taneszközök és bútorzat gyarapodásának kimutatása.

1. A földrajzi szertár gyarapodása.

A magyar korona országainak isk. fali térképe, tervezte és rajzolta Kogutowicz Manó. Kiepert Németország fali térképe.

Az idei gyarapodás értéke 14 frt 20 kr. Csomagolás 1 frt 14 kr. Áll a szertár 56 darabból, 400 frt 53 kr. értékben.

2. A természetrajzi gyűjtemény gyarapodása.

Rovargyűjtő eszközök 7 drb. Bogárgyűjtemény 222 faj, 226 drb. Hymenoptera-gyűjtemény 174 faj 189 drb. és 11 drb. gubacs. Mindkét gyűjteményt összeállította a szaktanár. Üvegek borszeszes készítmények számára 50 drb. Óslókoponya, ajándékozta Farkas Sándor úr, Vespa vulgaris ritka szép fészke, ajándékozta Szalay József nyug. tanító úr. Kaptunk még egyes tanulóktól néhány darab állatot és ásványt.

Az idei szaporodás értéke 57 frt 89 kr. Csomagolás 2 frt 12 kr. Az egész gyűjtemény áll 4327 darabból, értéke 1607 frt 54 kr.

Megemlítjük, hogy a lefolyt isk. évben a természetrajz tanára ezt a gyűjteményt egészen újra leltározta és hogy a herbariumot teljesen újra rendezte.

3. A kémiai szertár gyarapodása.

Párológató csésze porcellánból 4 drb., vasból 1 drb., Regnault-

féle aspirator, főzőpohár 8 drb., Mohr-féle gázlemező készülék 1 drb., gyémánt laboratóriumi célokra, könnyen olvasható üvegcsövek 1 kgr.

Az idei gyarapodás értéke 27 frt 61 kr. Csomagolás és láda 4 frt 70 kr. A szertár a lefolyt isk. évben eszközölt új leltározás szerint áll 612 drbból, értéke 460 frt 25 kr.

4. A fizikai szertár gyarapodása.

Fessel-féle gyroskop. 4 sip-kocka uránüvegből. Fluorescentiát mutató folyadékok 4 üvegben. Phosphorescentiát mutató porok. 3-féle egy tokban. Hőmérő. Folyadékok és gázok kiterjedését mutató készülék. Borszeszlámpa. Főzőállvány. Fagyasztó hőmérő. Üveg edény vízforralásra. Wollaston-féle kryophor. Frick-féle közlekedő edény. Leslie-féle különbségi hőmérő. Fémhőmérő. Heron-féle forgó golyó. A víz legnagyobb sűrűségét mutató készülék. Tyndall-féle surlódási készülék. Elszigetelt szék. 2 Grenet-féle elem. Frick-féle elektromossági készülék. Volta-féle oszlop. Multiplicator. Elektromos inga. Riesz-féle megosztási készülék. Ampére-féle állvány. Noc-féle thermo-elektromos telep. Összesen: 46 drb. Szállítási díjjal együtt 236 frt értékben.

A fizikai szertár eszközeinek száma a gyarapodással együtt volt 267 drb., 1658-83 frt értékben, ebből a lefolyt isk. évben a községi polg. leányiskolának átadott 13 drb. 99-40 frt értékben, és így a jelenlegi létszám: 254 drb.; értéke 1559-43 frt.

5. A matematikai szertár

nem gyarapodott. Áll 17 darabból 134 frt értékben.

6. A rajzoló geometriai szertár

a lefolyt iskolai évben nem gyarapodott. Áll 25 füzetből, 31 mintából, 39 eszközből. A szertár összes értéke 329 frt 58 kr.

7. A szabadkézi rajz taneszközei

közé beszereztetett: »Várdai Szilárd fal-mintái.« Értéke szállítási díjjal együtt 32 frt 89 kr.

Ezenkívül a természet után való rajzolás és festés tanulásához szükséges világítás előállítása végett külön dolgozó cabin készítettén, az ehhez szükséges vásznak, lécek, festékek stb. ára 26 frt 87 krba került. Összes kiadás: 59 frt 76 kr.

A szertár áll 39 műből, 170 füzetből. Ezek összes értéke: 292 frt 80 kr.

8. Az érem gyűjtemény

gyarapítására ajándékozott: Dégay Kálmánné asszony 4 darabot, Sántha Etelka k. a. 1 db. Jean Michel úr (Boldva) 32 db. Országgh Sándor úr (Budapest) 50 db. Farkas Sándor úr 47 db. Szépe Antal úr 1 db. Dudás Sz. János úr 2 db. Szilágyi Imre úr (Serajevo) 11 db. Csányi János úr 2 db. Derzsi K. Ferencz úr 11 db. Dr. Veszprémi Vilmos úr 1 db. Csillag Armin úr 2 dbot. A gymn. tanulók közül: Deutsch Kárpát I. oszt. 5 db. Szabó Elek I. oszt. 3 db. Tary János VI. oszt. 9 db. Sebők János IV. oszt. 9 db. Reiniger Herman IV. oszt. 1 db. Wolfinger Antal IV. oszt. 3 db. Kis Géza I. oszt. 5 db. Kölber József I. oszt. 2 db. Béládi Antal III. oszt. 4 db. Kovács László III. oszt. 1 db. Pláger Miksa III. oszt. 2 db. Deutsch Aladár I. oszt. 3 db. Neumann László IV. oszt. 34 db. Gunst Sándor III. oszt. 6 db. Bucsány Gyula III. oszt. 1 db. Tóth Endre III. oszt. 3 db. Simon Ede II. oszt. 1 db. Soós Lajos II. oszt. 11 db. Robicsek János VI. oszt. 1 db. Szova József II. oszt. 4 db. Erdélyi Kálmán I. oszt. 1 db. Szathmáry Dezső I. oszt. 1 db. Halász Sz. Sándor I. oszt. 1 db. Klein Lajos I. oszt. 1 db. Barna Domokos II. oszt. 3 db. Sima Ferenc VI. oszt. 1 db. Reichenbach Gyula VI. oszt. 1 db. Klein Mór I. oszt. 1 db. Neuman Sándor II. oszt. 13 db. Fekete Sándor II. oszt. 2 db. Kecskés István II. oszt. 7 db. Módla János II. oszt. 3 db. Molnár Géza II. oszt. 1 db. Sarkadi N. József II. oszt. 2 db. Pap Nándor II. oszt. 8 db. Gajda Gyula I. oszt. 2 db. Mészáros Pál II. oszt. 3 db. Onody Géza I. oszt. 3 darab. Kálmán Antal II. osztály 11 darab. Biró Lajos I. oszt. 1 darab. Lóvi Arpád I. oszt. 1 darab. Kispál János I. oszt. 1 db. Szoboszlai Sz. Imre I. oszt. 1 db. Borbély Károly IV. oszt. 4 db. Kalpagos Sz. Imre II. oszt. 7 db. Varjasy Béla II. oszt. 1 db. Dósa Béla III. oszt. 1 db. Vida Lajos III. oszt. 1 db. Balázsovits Dezső VI. oszt. 1 db. Balassa János I. oszt. 1 db. Farkas Ignác I. oszt. 1 darab. Klein Jenő III. oszt. 2 darab. Horovitz Oszkár I. oszt. 2 darab. Szakál Mihály I. oszt. 1 darab. Kulcsár Mihály I. oszt. 1 darab. Borsos Lajos II. oszt. 1 darab. Debreceni Lajos II. oszt. 1 darab. Biki N. József III. oszt. 1 darab. Kádár Lajos I. oszt. 2 drb. Szabó József II. oszt. 1 drb. Balogh Ferenc I. oszt. 1 drb. Berényi Antal I. oszt. 1 drb. Csergő László III. oszt. 1 drb. Györgyi Gyula I. oszt. 1 drb. Döme Bálint II. oszt. 1 drb. Beszédes Gyula I. oszt. 1 drb. Frankl Adolf II. oszt. 1 drb. A gyarapodás összesen 377 drb. Összes állomány 2623 darab.

9. Történelmi és irodalmi muzeum.

Vétel útján gyarapodott a Langl-féle történelmi képek harmadik (21–30) sorozata, értéke 33 frt 75 kr. — Ajándék útján

Bronz ezelt. Bronz késtördék. Himedény. Bronz kapocs. Gomborozat magyar öltözetről. Bronzrög. Kőgyalú. Csontár. Mindezen tárgyak Farkas Sándor úr ajándékai. — Kőbalta, Szarka Sándor VI. oszt. t.; bronz-gyűrű Komáromy Lajos úr ajándéka. — Két kis agyagedény. Csonttű, Szőke Gábor úr ajándéka. — Öltözet maradványok sírból, Frankl Adolf úr ajándéka. — Agyagbögre, agyaggyöngyökkel és foggal, Ármentesítő társulat ajándéka. — Az összes darabok száma 189 $\frac{1}{2}$. év végéig: 287.

10. Tornászat.

A tornászat számára egészen újonnan épült egy téli tornacsarnok.

A tornacsarnok számára a következő felszerelések szereztek be:

1. Kéziszerk: 40 drb fabot 1—2 m. méreteken. Súlyzó 20 pár. Lengőkötél 1 drb. Húzókötel 1 drb.

2. Ugrószerk: Ugródeszka 2 drb. Rohamdeszka 1 drb., ugyanehez állvány 1 drb. Kókuszgyökérből készült matrác 3 drb. Ugrószeke 2 drb.

Mászószerk: Főállvány a mászópóznához 1 drb, az egyik oldalán 22 drb. vásfokkal. Függőleges és ferde mászópóznák 7—7 drb. Vasból készült 12 méter hosszú vízszintes gerenda a lengőszerkekhez, 1 drb. A mászókötelekhez és gyűrűhintákhoz 12 drb. vashorog. Mászókötel 2 drb.

4. Függésre való szerk: Nyújtó faszerkezettel 2 drb. Gyűrűhinta 1 pár.

5. Vízirányos létra állvánnyal, 1 drb.

6. Szerket felakasztó rúd 1 db.

7. Egyéb készülékek: 8 db. fogas, 1 db. dob a hozzá szükségesekkel, 1 db. hőmérő. Vaskampó 8 db., 5 db. lámpa.

A tornacsarnok új épülete a felszereléssel együtt került 6257 frt 15 krba.

11. A bútorzat.

A bútorzat szaporodott 10 drb kétülésű paddal, 2 drb. tanári cathedrálal, 2 emelvénnyel, 2 drb. nagy, falraakaszható fekete táblával, 2 drb. kisebb táblával ezekhez való állvánnyal, 2 drb. szivacs tartó asztalkával. Összesen 175 frt 20 kr. értékben.

XI.

A tanulók érdemsorozatának kimutatása.

Tanuló neve	Vallása	Születési helye	Rendek	
			Vallás	Magyar ny.
Ádám Székely Bálint	ev. r.	Szentes		
Balassa János	ág. h.	»	2	3
Balog Ferencz	ev. r.	»	3	3
Balog Károly	ev. r.	»	3	4
5 Berényi Antal	ev. r.	»	2	2
Beszédes Gyula	r. k.	»	1	1
Bihari Zsigmond	r. k.	Szegvár	2	3
Biki Nagy Antal	ev. r.	Szentes	2	3
Bíró Lajos	r. k.	Mezőterem		
10 Borsos Szabó József	ev. r.	Szentes	3	2
Bozóki Ferenc	r. k.	Kun-Szt.-Márton	4	4
Böszörményi Jenő	ev. r.	Szentes	1	1
Danits Antal	r. k.	»	3	3
Deutsch Aladár	izr.	»	3	3
15 Deutsch Béla	izr.	»	2	2
Deutsch Kárpád	izr.	»		
Ehrenfeld Manó	izr.	»		
Erdei Kálmán	ev. r.	»	2	3
Farkas Ignác	r. k.	Szegvár	3	4
20 Falábú Jenő	ev. r.	Szentes	2	2
Fazekas János	ev. r.	»	3	4
Gajda Gyula	r. k.	Szegvár	3	4
Garai János	r. k.	Szentes	3	4
Gál Dezső	izr.	»	3	2
25 Götzl Lajos	izr.	»	2	2
Györgyi Gyula	r. k.	Szegvár	2	3
Halász Szabó Sándor	ev. r.	Szentes	3	4
Hevesi István	r. k.	Szegvár	3	2
Horovitz Oszkár	izr.	Zenta	3	2
30 Kamocsai Mihály	r. k.	H.-M.-Vásárhely	1	3
id. Kádár Lajos	ev. r.	»	1	2
ifj. Kádár Lajos	ev. r.	Szentes	2	3
Kis Géza	ev. r.	»	3	2
Klein Mór	izr.	»	3	3
35 Klein Lajos	izr.	Slebina	3	3

osztály.

tanulmányok

Latin nyelv	Földrajz	Mennyiség.	Rajz. geom.	Szépírá	Testgyakorl.	Erkölcse
Az intézetből kilépett 1891. szept. 14.						
3	4	3	4	1	2	2
3	3	3	4	3	3	1
4	4	4	4	3	3	2
2	3	2	3	3	fm.	1
1	1	2	2	2	2	1
4	3	3	3	2	3	1
4	3	3	4	3	1	1
Az intézetből kilépett 1892. márc. 1.						
2	2	3	3	2	2	1
4	4	4	4	3	3	3
1	1	1	2	2	1	1
3	4	3	4	2	2	2
3	4	3	3	4	3	2
3	3	2	3	4	4	1
Az intézetből kilépett 1892. márc. 11.						
Az intézetből kilépett 1892. június 3.						
3	3	3	3	2	2	2
4	4	4	4	3	3	2
2	2	2	3	3	2	1
4	3	3	4	2	2	1
4	3	3	4	3	3	2
4	4	3	4	3	4	2
2	3	2	3	2	3	2
2	2	2	3	3	3	2
3	3	2	4	3	2	2
4	3	4	4	3	3	2
2	3	2	3	3	3	2
2	1	3	3	3	3	2
2	2	3	3	2	2	1
2	1	2	3	3	3	2
3	3	2	3	3	2	2
3	3	3	3	1	2	2
3	3	3	4	3	3	2
3	3	3	4	3	3	2

Tanuló neve	Vallása	Születési helye	Rendek	
			Vallás	Magyar ny.
Kölber József	r. k.	Szentes		
Kultsár Mihály	izr.	»	3	2
Lővi Árpád	izr.	»	2	3
Lővi Jenő	izr.	»	3	4
40 Mannheim Jenő	izr.	»		
Mezsei István	r. k.	Kun-Szt.-Márton	2	2
Ónodi Sz. Géza	ev. r.	Szentes	3	3
Paskesz Márton	izr.	Gyula	3	3
Pollák Fülöp	izr.	Szentes		
45 Purjesz Lajos	izr.	Tati pusztá	2	2
Radimeczki István	r. k.	Kun-Szt.-Márton	3	3
Rác Antal	ev. r.	Szentes	1	1
Rác Lajos	ev. r.	»	3	3
Rozinger Arthúr	izr.	»	3	3
50 Salánki István	r. k.	Szegvár	3	4
Szabó Béla	ev. r.	Szentes	2	3
Szabó Elek	ev. r.	»		
Szabó Kálmán	ev. r.	»	3	3
Szabó László.	ev. r.	Duna-Pataj	3	3
55 Szakál Mihály	ev. r.	Szentes	3	4
Szatmári Dezső	ev. r.	»	1	2
Sztanajovits János	ev. r.	»	2	3
Szoboszlai Sz. Imre	ev. r.	»		
Temesvári Lajos	r. k.	»	3	3
60 Török Béla	r. k.	»		
Vass János	ev. r.	»	1	2
Virág Mihály	r. k.	»	3	3
Zsótér Károly	r. k.	Mindszent	3	2
Magán tanuló: Fried István	izr.	Budapest	1	1

Tantárgyak

Latin nyelv	Földrajz	Mennyiség.	Rajz. geom.	Szépírá	Testgyakorl.	Erkölcse
		Meggalt 1891. decemb. 25.				
2	1	1	2	4	2	1
3	3	3	3	2	3	2
4	4	3	4	4	3	2
		Az intézetből kilépett 1892. febr. 5.				
2	3	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	2	2
3	4	3	3	3	3	2
		Az intézetből kilépett 1892. január 1.				
3	3	3	3	3	3	2
4	3	4	4	3	3	2
1	1	1	3	1	1	1
4	4	3	3	3	2	1
3	3	2	4	3	2	2
4	3	3	3	3	2	2
4	4	4	4	3	2	2
		Az intézetből kilépett 1892. jun. 1.				
4	3	3	4	3	3	2
3	3	3	3	3	3	1
4	3	3	4	3	3	1
2	2	2	3	2	1	1
3	3	3	4	3	3	2
		Az intézetből kilépett 1892. január 23.				
3	3	3	3	3	2	2
		Az intézetből kilépett 1892. június 18.				
2	2	2	3	3	3	1
4	3	3	2	3	2	2
2	3	2	3	3	2	2
1	1	2	2			

II-ik

Tanuló neve	Vallása	Születési helye	Rendek	
			Vallás	Magy. ny.
Abaffi Ferencz	r. k.	Szentes	2	3
Barna Domokos	r. k.	Kun-Szt.-Márton	1	1
Borsos Lajos	ev. r.	Szentes	1	1
Busa Géza	r. k.	»	2	3
5 Csuppay Béla	r. k.	»	2	3
Czukkerman Béla	izr.	»	1	2
Debreczeni Lajos	ev. r.	»	2	3
Döme Bálint	ev. r.	»	1	1
Döme Gyula	ev. r.	»	1	1
10 Döme Sándor	ev. r.	»	»	»
Ehrmann Lajos	izr.	»	1	3
Ernst Lajos	ág. h.	Nyiregyháza	1	3
Fazekas Károly	r. k.	Kun-Szt.-Márton	2	3
Fekete László	ev. r.	Szentes	1	1
15 Fekete Sándor	r. k.	»	2	3
Frankl Adolf	izr.	»	1	3
Grünhut Géza	izr.	»	1	2
Kalpagos Szabó Imre	ev. r.	»	3	3
Kálmán Antal	ev. r.	»	2	4
20 Kecskés István	r. k.	Szegvár	2	3
Kiss Béla	ev. r.	Szentes	1	3
Kolpaszki János	ev. r.	»	1	3
Mészáros Pál	r. k.	Szegvár	1	2
Mikecz Sándor	ev. r.	Szentes	1	3
25 Módla János	r. k.	»	2	1
Molnár Géza	r. k.	»	3	3
Neufeld József	izr.	»	1	2
Neumann Sándor	izr.	»	2	3
Ónodi Szabó Lajos	ev. r.	»	1	1
30 Papp Nándor	r. k.	»	3	3
Pataki Antal	r. k.	»	2	3
Pauli Antal	r. k.	»	2	3
Pázmány Géza	ev. r.	Negyed	»	»
Sarkadi N. József	ev. r.	Szentes	3	3
35 Simon Ede	ev. r.	»	2	3

osztály.

tantárgyak

Latín nyelv	Földrajz	Mennyiségt.	Rajz. geom.	Szépíráás	Testgyakorl.	Erkölcse
3	2	3	3	3	3	2
1	1	1	3	1	1	1
1	2	2	1	3	3	1
4	3	4	4	3	3	2
3	3	3	3	3	fel.	2
2	2	2	3	3	4	2
3	3	3	4	3	3	2
1	1	1	1	1	2	1
2	1	2	3	1	2	1
Az intézetből kilépett 1892. február 29.						
3	3	3	4	3	1	2
3	2	2	3	3	3	1
4	3	3	3	3	2	2
2	1	2	1	3	1	1
3	3	3	4	3	3	2
3	2	2	3	3	fel.	1
2	1	2	2	2	3	1
3	3	3	3	3	fel.	2
4	3	4	3	3	3	2
3	3	3	3	3	3	2
3	3	3	4	2	fel.	2
3	3	3	3	2	2	2
2	2	2	3	1	3	1
3	3	3	4	2	4	1
2	3	3	3	2	2	1
4	3	3	3	3	3	2
2	1	2	3	3	4	2
3	3	3	3	3	3	1
1	1	1	1	2	2	1
3	3	3	3	3	2	2
3	3	3	3	3	1	2
3	3	3	3	2	1	2
Az intézetből kilépett 1892. február 27-én.						
4	3	4	4	3	4	2
4	3	3	3	3	3	2

Tanuló neve	Vallása	Születési helye	Rendes	
			Vallás	Magyar ny.
Soós Lajos	ev. r.	Szentes	1	1
Szabó József	r. k.	"	2	2
Szova József	r. k.	"	2	2
39 Varjassy Béla	r. k.	Horgos	3	4

tantárgyak						Erkölcse
Latin nyelv	Földrajz	Mennyiségt.	Rajz. geom.	Szépíráás	Testgyakorl.	
1	1	1	1	2	1	1
2	3	3	3	3	2	1
3	3	3	3	1	2	2
4	3	3	4	2	3	2

III-ik

Tanuló neve	Vallása	Születési helye	Rendes	
			Vallás	Magyar ny.
Abafty László	ág. h.	Szentes	1	3
Balázsovits Norbert	r. k.	»	2	3
Berger Ede	izr.	Gyoma	3	3
Béládi Antal	ev. r.	Szentes	2	2
5 Biki Nagy József	ev. r.	»	2	3
Boskovic Simon	izr.	Topolya	2	2
Bucsány Gyula	ág. h.	Szentes	1	2
Busa Béla	r. k.	»	1	3
Czakó Ferencz	r. k.	»	2	3
10 Csergő Károly	r. k.	Szegvár	1	2
Csergő László	r. k.	»	1	2
Dávid József	r. k.	Kun-Szt.-Márton	2	3
Dósa István	ev. r.	Szentes	2	2
Dózsa Béla	ev. r.	»	3	3
15 Gunst Sándor	izr.	»	3	3
Hegedűs Lajos	izr.	»	3	3
Káldizár Sámuel	izr.	Mármaros-Sziget	3	3
Klein Jenő	izr.	Jánosháza	3	3
Kolpaszki György	ág. h.	Szentes	1	2
20 Kovács László	r. k.	»	1	2
Lővi Mihály	izr.	Mindszent	1	2
Maasburg Kornél br.	r. k.	Szentes	3	3
Nagy Endre	ev. r.	Tisza Sas	1	2
Négyesi Imre	r. k.	Szentes	1	2
25 Pap Antal	ev. r.	»	2	3
Piti Lajos	r. k.	»	2	3
Pláger Miksa	izr.	»	3	3
Soós Bálint	ev. r.	»	3	3
Streicher Henrik	izr.	Vicsáp-Apáti	1	2
30 Szvoboda Géza	r. k.	Csépa	3	3
Takács Lajos	ev. r.	Káloz	2	2
Tóth Gyula András	ev. r.	Szentes	3	3
Vecseri Lajos	ev. r.	»	3	3
Veinstein Bernát	izr.	Szegvár	2	3
35 Vida Lajos	ev. r.	Szentes	2	3
Magántanuló: K. Szabó Lajos	ev. r.	»	Magánvizi-	

osztály.

Tantárgyak							Rendk. tant.		
Német nyelv	Latin nyelv	Történelem	Földrajz	Mathematika	Rajz. geom.	Testg. akorl.	Szabadk. rajz	Gyorsírás	Erkölcse
3	3	2	3	3	3	2	—	—	2
4	3	3	3	3	3	2	2	—	2
3	3	4	3	3	3	4	—	—	2
2	2	2	2	3	3	3	3	—	1
4	3	3	3	4	4	1	2	—	1
2	2	1	1	2	3	3	—	—	2
3	3	2	1	3	3	2	1	1	1
3	3	3	3	4	3	2	2	—	2
4	3	2	3	3	2	2	1	2	2
3	3	2	1	3	3	3	2	—	1
3	3	3	2	3	3	1	2	—	1
3	3	3	3	3	3	3	1	—	2
3	3	1	2	3	3	3	2	—	1
4	3	3	3	4	4	3	3	1	1
3	3	2	2	3	3	4	—	—	2
3	3	4	3	3	4	1	2	—	2
1892. év június 10-ik napján az intézetből kilépett.									
3	3	3	3	4	3	3	3	—	2
3	3	3	3	3	3	3	1	1	1
2	2	1	1	1	1	2	1	1	1
2	2	1	1	1	1	2	—	1	1
3	3	3	2	3	4	3	3	—	2
3	3	2	1	2	2	2	2	1	1
3	2	2	1	2	3	2	2	1	2
Az intézetből kilépett 1891. szept. 10.									
4	4	4	3	4	3	4	—	—	2
4	4	4	4	4	3	4	—	3	2
Az intézetből kilépett 1891. október 22.									
1	2	1	1	1	1	3	—	—	1
3	3	3	2	3	3	4	—	—	3
3	3	2	3	3	3	4	3	2	1
3	3	3	3	3	4	2	4	—	2
3	3	3	3	3	3	2	1	—	1
3	3	3	3	3	3	4	—	—	2
3	3	3	3	4	3	1	3	1	2

galatot tesz az 1892—93. tanév elején. (Miniszt. eng. 5015./1892. sz.)

IV-ik

Tanuló neve	Vallása	Születési helye	Rendes	
			Vallás	Magyar ny.
Balogh Szabó Sándor	ev. r.	Szentes	3	3
Bartha Imre	ev. r.	»	1	1
Borbély Károly	ev. r.	»	1	1
Boryslávszky Péter	r. k.	»	2	3
5 Cilcer Jenő	izr.	Cservenka	1	1
Csőszi Antal	ev. r.	Szentes	2	3
Csuppay Lajos	r. k.	»	2	3
Czukermann Ernő	izr.	»	1	1
Feiler Antal	izr.	»	2	3
10 Judik Sándor	r. k.	»	1	2
Klein Antal	izr.	Petrovoszellő	1	3
Lévai Dezső	izr.	Szentes	1	1
Miskolczi Imre	izr.	H.-M.-Vásárhely		
Mohr Béla	izr.	Szegvár	1	2
15 Neumann László	izr.	Szentes	2	2
Pap Ferenc	r. k.	Csany	2	3
Reiniger Hermann	izr.	Szentes	2	2
Rózsa László	r. k.	»	3	3
Sebők János	r. k.	Csongrád	1	1
20 Széll Kalmán	r. k.	Szentes	2	3
Szilágyi Imre	ev. r.	»		
Szűts István	r. k.	Ercsi-Aggszentpéter	1	2
Vass István	ev. r.	Szentes	2	2
Virágos Lajos	ev. r.	»	2	2
25 Volfinger Antal	izr.	Uj-Verbász	1	3

osztály.

tantárgyak							Rendk. tant.		
Német nyelv	Latin nyelv	Történelem	Természetr.	Mathematik.	Rajz. geom.	Testgyakorl.	Szabadk. rajz	Gyorsírás	Erkölcse
3	3	3	3	4	4	2	2	—	2
2	2	1	1	2	2	3	2	—	2
1	1	1	1	1	1	2	1	—	1
3	3	3	3	3	3	1	2	—	1
1	1	1	1	2	2	3	—	2	2
3	3	2	3	3	3	3	2	—	2
3	3	2	3	3	3	3	2	—	2
1	1	1	1	1	1	3	2	—	1
3	3	3	3	3	3	3	—	—	2
3	3	2	3	4	4	1	3	—	2
2	3	3	3	3	2	3	—	—	2
1	1	1	1	1	1	3	—	1	1
Az intézetből kilépett 1891. november 2.									
2	2	1	1	3	3	3	4	—	2
3	2	2	3	3	3	3	3	—	2
3	3	2	3	3	3	2	—	—	2
3	3	2	2	3	1	2	2	—	2
4	4	3	3	3	4	3	2	—	2
3	2	2	3	4	3	3	1	—	1
3	3	3	3	3	4	2	—	3	1
Vizsgálatot nem tett.									
3	3	1	2	2	3	2	—	—	2
3	3	2	2	3	4	2	—	—	1
3	2	2	2	2	2	2	2	—	1
3	3	2	3	3	4	3	—	3	1

V-ik

Tanuló neve	Vallása	Születési helye	Rendek	
			Vallás	Magyar ny.
Bába Imre	r. k.	Csongrád	1	1
Csúcs Lajos	ev. r.	Szentes	1	1
Grünvald Sándor	izr.	Csongrád	1	1
Hajdú József	ev. r.	Szentes	1	2
5 Juhász Sándor	ev. r.	»	1	2
Kálmán Antal	ev. r.	»	3	3
Kentner Vilmos	izr.	»	2	2
Keresztes N. Sándor	ev. r.	Mindszent	2	2
Kovács Alajos	ev. r.	Szentes		
10 Körtvéyesi Károly	ev. r.	»		
Lévi Adolf	izr.	»	2	3
Matyus István	r. k.	Csépa	2	3
Mihály Gyula	r. k.	Mindszent	2	3
Mojzsik Zoltán	ág. h.	Szarvas	2	3
15 Német Lajos	ev. r.	Szentes	2	2
Onodi Sz. Sándor	ev. r.	»	2	2
Réti Jenő	r. k.	Csongrád		
Rózsa Gyula	r. k.	Szentes		
Sulcz Károly	ág. h.	»	2	3
20 Szabó Géza	ev. r.	»	3	3
Szilágyi Imre	ev. r.	»	3	3
Tóth Gyula	r. k.	Kun-Szt.-Márton	2	3
Vidovich László	r. k.	Szegvár	2	3
Virágos Sándor	ev. r.	Szentes	2	2
Magán tanuló: Józsa János	r. k.	Kun-Szt.-Márton	Magánvizs.	

osztály.

tantárgyak									Rendk. tant.		
Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar irod. olv. gör. irod. olv. és művelődés tört.	Történelem	Természetr.	Mathematika	Gör. pótló rajz	Testgyakorl.	Szabadk. rajz.	Gyorsírás	Erkölc.
1	1	1	—	1	1	1	—	3	—	—	1
1	1	1	—	1	1	1	—	fel.	—	1	1
2	1	1	—	1	1	1	—	3	—	—	1
3	2	2	—	2	1	2	—	1	1	—	1
3	3	2	—	1	1	2	—	fel.	—	1	1
3	3	3	—	3	3	4	—	3	—	2	1
2	2	2	—	3	2	3	—	4	—	3	2
3	2	2	—	2	3	3	—	2	—	1	2
Az intézetből kilépett 1892. május 28.											
Az intézetből kilépett 1892. március 1-én.											
3	4	4	—	3	3	4	—	2	—	—	2
3	4	3	—	3	3	3	—	2	—	—	2
3	3	3	—	3	3	4	—	1	—	—	2
2	3	2	—	2	3	3	—	1	2	—	2
3	3	2	—	3	3	3	—	1	2	—	1
3	3	—	1	2	2	2	2	3	—	—	1
Magántanulóvá lett 1892. január 4.											
Vizsgálatot nem tett.											
3	3	—	3	3	3	3	3	2	—	—	1
3	4	3	—	3	3	4	—	2	—	—	1
3	4	4	—	4	2	4	—	1	—	—	2
4	4	—	3	4	3	4	3	2	—	—	2
3	4	—	3	3	3	4	3	3	—	—	1
3	3	3	—	2	2	2	—	2	2	—	2

gálatot tesz az 1892—3. iskolai év elején. (Főig. eng. 523./1892. sz.)

VI-ik

Tanuló neve	Vallása	Születési helye	Rendes	
			Vallás	Magyar ny.
Balázsovits Dezső	r. k.	Szentes	1	1
Cserna János	r. k.	»	1	2
Davidovics Mihály	g. k.	Szöreg	2	3
Dósa János	ev. r.	Szentes	3	3
5 Götzl Lajos	izr.	Mezőtúr	2	2
Harnyas Sándor	r. k.	Csongrád		
Móhr Herman	izr.	Szegvár	2	3
Móhr József	izr.	»	1	2
Murányi János	ev. r.	Szentes	1	2
10 Nagy Imre	ev. r.	Tisza Sas	2	3
Nagy Sándor	ev. r.	Szentes	3	3
Pap Ödön	r. k.	Csany	2	3
Radymeczky Zoltán	r. k.	Kun-Szt.-Márton		
Reichenbach Gyula	izr.	Szentes	1	2
15 Robicsék János	izr.	Tisza-Földvár	1	3
Sarkadi Nagy Lajos	ev. r.	Szentes	1	2
Sarkady Nagy Mihály	ev. r.	»		
Sima Ferencz	ev. r.	»		
Szarka Sándor	r. k.	Csongrád	1	3
20 Szöllősy Iván	r. k.	Tisza-Kürt	2	3
Szűcs Ernő	ev. r.	Megyaszó	3	3
Tari János	r. k.	Csongrád	2	3
Torday József	ev. r.	Szentes		
Vecseri Imre	ev. r.	»	3	3

osztály.

tanítványok										Rendk. tant.		
Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Történelem	Természetr.	Mennyiségt.	Magyar irod. olv. és gör. irod. olv. és művelődés tört.	Görögpót rajz	Testgyakorl.	Szabadk. rajz	Gyorsírás	Erkölcse	
1	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
2	2	2	2	1	2	—	—	2	—	—	1	1
3	3	3	3	3	4	—	—	1	—	—	2	2
3	3	—	3	3	3	3	3	2	—	—	1	1
3	2	2	1	1	1	—	—	3	—	—	2	2
3	3	1	2	1	3	—	—	2	—	—	2	2
2	2	1	1	1	1	—	—	3	—	—	1	1
3	3	3	3	2	2	—	—	2	—	1	1	1
3	3	3	2	2	3	—	—	2	1	2	2	2
4	3	3	2	2	3	—	—	2	—	—	2	2
3	3	—	3	3	3	3	3	2	—	—	2	2
1892. június 20-án kilépett.												
3	3	1	1	1	1	—	—	2	1	—	2	2
2	3	2	2	1	4	—	—	1	—	—	2	2
2	2	1	1	1	1	—	—	2	1	1	1	1
Az intézetből kilépett 1892. június 17-én.												
Az intézetből kilépett 1892. június 20-án.												
3	3	3	2	2	3	—	—	3	—	—	2	2
3	3	3	3	2	3	—	—	1	—	—	2	2
3	3	3	3	2	3	—	—	3	—	—	1	1
3	3	—	3	1	3	3	3	1	—	—	2	2
Az intézetből kilépett 1892. június 2-án.												
4	3	3	3	3	3	—	—	2	—	1	2	2

VII-ik

Tanuló neve	Vallása	Születési helye	Rendek	
			Vallás	Magyar ny.
Abaffy Béla	ág. h.	Szentes	1	1
Csergő Lajos	r. k.	Szegvár	2	3
Égető Lajos	ev. r.	Szentes	1	2
Kelemen Alajos	r. k.	Bács-Petrovoszellő		
5 Kenyeres János	r. k.	T.-Szt.-Miklós	1	3
Lővi Dezső	izr.	Szentes	1	2
Mácsay Károly	r. k.	»	1	1
Rósner Lipót	izr.	»	2	3
Szathmáry Mihály	ev. r.	»	1	1
10 Valentin Mihály	izr.	Baja	2	2
Vecseri Imre Ern.	ev. r.	Szentes	2	3
Virág István	r. k.	Budapest	2	3
Wimmer Sándor	r. k.	Mindszent	2	1
Magántanulók:				
Hábel Bertalan	r. k.	Kecskemét	3	4
15 Zilahi Sándor	ev. r.	Vadász	magánvizs.	

only.

Tantárgyak							R. k. t.	Erkölcse
Latin nyelv	Görög nyelv	Történelem	Mathematika	Természett.	Testgyakorl.	Szabadk. rajz		
2	1	1	2	2	3	—	2	
4	3	3	4	3	1	3	2	
3	2	3	2	2	2	—	2	
1892. évi június 19-én az intézetből kizáratott.								
3	2	2	3	3	2	—	3	
2	1	2	3	3	2	—	2	
2	2	2	2	2	2	—	1	
3	3	2	4	3	1	—	2	
3	2	1	2	2	1	—	1	
3	2	2	3	3	3	—	2	
3	2	3	4	3	felm.	—	2	
3	2	3	4	3	2	3	2	
1	1	1	2	2	1	—	1	
4	3	3	4	3	—	—	—	

gálatot tesz az 1892—3. iskolai év elején (385./1892. sz. főig. eng.)

VIII-ik

Tanuló neve		Vallása	Születési helye	Rendes	
				Vallás	Magyar ny.
	Csukás Endre	ev. r.	Szentes	1	2
	Déló N. János	ev. r.	"	1	1
	Domján Jenő	r. k.	Csépa	2	3
	Hoffmann Oszkár	izr.	Szolnok	1	2
5	Joó Béla	ev. r.	Szentes	1	1
	Kanfi H. Lajos	ev. r.	"	1	2
	Károlyi Manó	izr.	"	1	1
	Kiss Gyula	ev. r.	"	1	3
	Kunits József	r. k.	Tomasovác (Toront)	1	3
10	Molecz Béla	ág. h.	Szentes	1	1
	Molecz Lajos	ág. h.	"	1	2
	Molnár József	r. k.	K.-Félegyháza	2	2
	Pázmány Lajos	ev. r.	Nyitra	1	3
	Torday Sándor	ev. r.	Szentes	1	1
15	Valentin Arthúr	izr.	Baja	1	1
	Varga Antal	ev. r.	Szentes	1	3

osztály

tantárgyak													R. k. t.	
Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Történelem	Természettan	Mathematika	Philos. prop.	Testgyakorl.	Szabadk. rajz						Eerkölcsse
3	3	3	2	2	2	3	1	—						1
3	1	1	1	1	1	2	fm.	—						1
3	3	3	3	2	2	3	1	—						1
3	2	2	3	2	2	3	2	—						1
3	3	2	2	2	2	2	1	—						1
1	1	2	1	2	2	1	2	—						2
2	3	3	2	3	3	2	fm.	—						1
2	3	3	3	2	2	3	1	—						1
1	1	1	1	1	1	1	fm.	—						1
1	2	3	2	2	2	3	1	—						2
3	3	3	3	3	3	3	1	—						1
1	1	1	1	1	1	1	1	—						1
3	3	3	3	3	3	3	2	—						2

Az érdemsorozatban előforduló számok és rövidítések értelmezése.

Az erkölcsi viselet rovatában:

- 1 annyi mint: jó.
- 2 annyi mint: szabályszerű.
- 3 annyi mint: kevésbé szabályszerű.
- 4 annyi mint: rossz.

A tantárgyban való előmenetelt illetőleg:

- 1 annyi mint: jeles.
- 2 annyi mint: jó.
- 3 annyi mint: elégséges.
- 4 annyi mint: elégtelen.

XII.

Érettségi vizsgálatok.

A rendes írásbeli érettségi vizsgálatok intézetünkben f. é. május hó 19. 20. 21. 23. és 24. napjain, a szóbeliek június hó 13. s 14-ik napjain tartattak, méltóságos Zsilinszky Mihály csongrádvármegyei főispán mint miniszteri biztos úr jelenlétében, ngos Békési Gyula dr. tanácsos tanke. főigazgató úr elnöklése alatt.

Jelentkezett e vizsgálatokra a Szentos városi községi főgymnasium VIII-ik osztályának mind a 16 nyilvános tanulója.

Az írásbeli dolgozatok tételei a következők voltak:

1. *A magyar nyelvből:* a) A nyelvújítás hasznos és káros következményei. (Irodalom történeti tanulmány.) b) I. István király uralkodása és a kereszténység behozatala mily hatással voltak a nemzet jövőjére? (Történeti értekezés.) c) Tárgyaltassanak a légkör mechanikai (légköri nyomás) hőtan (párolgás és levegő nedvesség) és elektromosság (villám- és mennydörgés) tünetményei.

2. *A német nyelvből.* Nagy Károly. (Történeti életrajz.) Fordítás németre.

3. *A latin nyelvből.* A törökökkel fegyverszünet köttetik. Vagasa-Schiebinger. Latin írálygyakorlatok. 192-ik gyakorl. fordítás latinra.

4. *A görög nyelvből.* Homeros Iliásának XI. énekéből 618—644. vers. fordítás magyarra.

5. *A matematikából.* a) Egy adós akkép egyezkedik hitelezőjével, hogy 12950 frtnyi adósságát havi részletekben fogja lefizetni, és pedig az első hónapban 600 frtot és minden következőben 50 frttal többet. Hány hónap múlva lesz törlesztve egész adóssága és mennyit tesz az utolsó havi törlesztés? b) Egy kockát, melynek éle 2 dm., golyóvá kell átönteni, mekkora lesz ez utóbbinak átmérője és mennyivel lesz felülete kisebb mint a kockáé?

Az érettségi vizsgálatok eredményének áttekintése.

	a)	b) Az írásbelin	c)	d) A szóbelin	e) Az érettségi vizsgára jelentkezett ifjak közül készült													
Érettségi vizsgára jelentkezett.	Minden dolgozatát legalább elégséges eredménnyel készítette el	Az írásbeli alapján ismétlődő vizsgálatra utasított	Szóbelire bocsátottak összesen	Jelesen érett	Jól érett	Egyszerűen érett	Javító vizsgálatra utasított	Ismétlődő vizsgálatra utasított a szóbeli alapján	theologiai	jogi	orvosi	memóri	tanári	vasúti	gazdászati	katonai	erdészeti	fűtészeti
p á l y á r a																		
16	16	—	16	3	4	3	6	—	1	1	1	1	4	3	2	1	1	1

Jelesen érettek :

Molecz Béla,
Torday Sándor,
Valentin Arthúr.

Érettek :

Hoffmann Oszkár,
Joó Béla,
Kunits József.

Jól érettek:

K. Horvath Lajos,
Károlyi Manó,
Molecz Lajos,
Déló Nagy János.

XIII.

Statistikai táblázatok.

A) A tanulók általános áttekintése.

I.	II.										III.	IV.		V.	VI.									
	A tanulók száma											Anyanyelv	Nyelvis- méret		Illetőség									
	Beiratkozott			növekedés	nyilvános	magán	vizsgála- tot tett maradt	vizsgá- latlan maradt	magán	lemeradt														
	nyilvános	ismétlő	haladó																					
	Osztály											rom. cath.	év. reform.	ág. hitv.	gör. kel.	izraelita	magyar	német	szerb	csak magyarul beszél	más nyelvet is beszél	helybéli	megyebéli	más megyebeli
I.	63	1	15	49	10	—	53	1	—	9	1	16	23	1	—	14	54	—	54	—	36	9	9	
II.	39	—	—	39	—	1	37	—	—	2	—	16	13	2	—	6	37	—	37	—	30	3	4	
III.	35	1	2	34	—	4	32	—	1	1	2	11	9	3	—	9	32	—	31	1	20	4	8	
IV.	25	—	1	24	11	—	23	—	1	1	—	8	6	—	—	9	23	—	22	1	16	3	4	
V.	23	2	—	25	—	—	20	—	1	2	2	4	11	2	—	3	20	—	20	—	12	5	3	
VI.	24	—	—	24	—	7	19	—	1	4	—	6	7	—	1	5	18	—	18	1	6	5	8	
VII.	13	2	—	15	—	1	12	1	—	1	—	6	3	1	—	3	13	—	11	2	7	2	4	
VIII.	16	—	1	15	—	16	16	—	—	—	—	3	8	2	—	3	15	1	14	2	10	—	6	
I.—VIII.	238	6	19	225	21	29	212	2	4	4	21	1	70	80	11	1	52	212	1	207	7	137	31	46

^A III. rovatból fogva csak az osztályzott tanulók vétettek számba.

Osztály	é												v							e					s					Összesen
	9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21					
I.	5	24	14	8	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54			
II.	—	2	18	12	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37			
III.	—	—	2	11	8	8	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32			
IV.	—	—	—	2	7	7	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23			
V.	—	—	—	—	1	8	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20			
VI.	—	—	—	—	—	—	8	6	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19			
VII.	—	—	—	—	—	—	—	9	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13			
VIII.	—	—	—	—	—	—	—	—	8	5	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16			
I.—VIII.	5	26	34	33	24	23	25	19	15	7	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	214			

C) A tanulók életkora.

B) A tanulók szülői közt polgári állásra nevezve volt:

Osztály	Östermelő		Iparos		Kereskedő és vállalkozó		Tisztviselő		Más értelmiség (orvos, ügyvéd, lelkész, tanár, tanító, mérnök, író, művész stb.)	Személyes szolgálatból élő (munkás, napszamos, szolga stb.)	Összesen
	önálló	alkalmazott	önálló	alkalmazott	önálló	alkalmazott	magán és társulati	katona			
I.	1	14	—	—	—	—	9	2	7	1	54
II.	—	8	—	—	—	—	3	1	2	3	37
III.	—	8	—	—	—	—	4	1	3	2	32
IV.	—	6	—	—	—	—	2	—	2	1	23
V.	—	7	—	—	—	—	4	—	2	—	20
VI.	—	7	—	—	—	—	3	—	2	—	19
VII.	—	3	—	—	—	—	3	—	1	—	13
VIII.	—	2	—	—	—	—	3	—	3	—	16
I.—VIII.	1	55	—	—	—	—	31	7	23	7	214

D) A tanulmányok és erkölcsi viselet

1. Tantárgyak:	I.					II.					III.				
	jéles	jó	elégséges	elégtelen	felmentetett	jéles	jó	elégséges	elégtelen	felmentetett	jéles	jó	elégséges	elégtelen	felmentetett
Vallástan	7	14	32	1	—	16	15	6	—	—	11	11	10	—	—
Magyar nyelv	4	15	25	10	—	8	5	22	2	—	—	13	19	—	—
Német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	21	6	—
Latin nyelv	4	15	18	17	—	5	8	18	6	—	—	6	24	2	—
Görög nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	10	13	4	—
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	6	17	1	—
Földrajz	7	6	29	12	—	8	6	23	—	—	—	—	—	—	—
Természetrajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mathematika	3	15	29	7	—	4	9	21	3	—	3	3	19	7	—
Rajzoló geometria	—	6	27	21	—	5	1	23	8	—	3	2	22	5	—
Bölcsészeti előtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szépírási	3	12	34	4	—	5	9	23	—	—	—	—	—	—	—
Tornazás	4	21	25	2	1	6	9	14	4	4	5	11	9	7	—
Magyar irod. olv., görög irod. és műv. történet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szabadk. és geometr. rajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szabadkézi rajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	9	7	1	—
Gyorsírás	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	2	1	—	—
2. Erkölcsi viselet:	jó	szabályszerű	kevésbé szab.	rossz	—	jó	szabályszerű	kevésbé szab.	rossz	—	jó	szabályszerű	kevésbé szab.	rossz	—
	18	34	1	—	—	15	22	—	—	—	14	17	1	—	—

eredményének áttekintése osztályonként.

[illegible]

XIV.

Segélyezések, jutalmazások.

I. Tandijmentesek:

a) Teljestandijmentesek és tankönyvekkel ellátott tanulók: Csukás Endre VIII. o., Harnyas Sándor VI. o., Virágos Sándor V. o., Virágos Lajos IV. o., Sebők János IV. o., Vass István IV. o., Neufeld József II. o., Döme Gyula II. o., Szabó József II. o., Dózsa Béla III. o. tanuló (g. b. hat. 87.1891.)

b) Teljestandijmentesek: Molecz Béla VIII. o., Kentner Vilmos V. o., Szabó Géza V. o., Dávid József III. o., Busa Béla III. o., Kovács László III. o., Streicher Henrik III. o., Kolpaszky György III. o., Grünhut Géza II. o., Csergő László és Károly III. o., Módlá János II. o., Bucsány Gyula III. o. és Hajdú József V. o. tanuló. (g. b. hat. 87.1891.) Murányi János VI. o. tanuló. (g. b. hat. 83.1891.)

c) Fél tandijmentesek: Mohr Béla IV. o., Bába Imre V. o., Mohr József VI. o., Grünwald Sándor V. o., Molnár József VIII. o. tanuló. (g. b. hat. 87.1891.)

d) Tandijmentesek mint tanárok gyermekei: Balázsovits Dezső VI. o., Dósa János VI. o., Balázsovits Norbert III. o., Dósa István III. o. tanuló. (g. b. hat. 108.1891.)

II. Jutalmazottak. (tanári gy. hat. 94.1892.)

a) A Zolnay-féle 230 frtos alapítv. kamataival, 11 frt 62 kr., Molecz Béla VIII. o. t.

b) A volt szentesi első segélyegylet 405 frt 9 krt tevő alapítványának kamatai fele részével: 10 frt 11 kr. Balázsovits Dezső VI. o. t.

c) A Zana-Lakos-féle 200 frtos alapítvány kamataival, 10 frt, Borbély Károly IV. o. t.

d) A Farkas Benedek-féle 200 frtos alapítvány kamataival, 10 frt 10 kr., Bába Imre V. o. t.

e) A Czukor Oszkár-féle 200 frtos alapítvány kamataival, 11 frt 42 kr., Torday Sándor VIII. o. t.

f) A Budapesten fenállott és szentesi egyetemi hallgatókból alakult, de az 1879. évben feloszlott társaskör 65 frtos alapítványának kamataival, 3 frt 26 kr., Streicher Henrik III. o. t.

g) A szentesi takarékpénztár 10 frtot tevő adományával Döme Bálint II. o. t. 5 frt. Bösörményi Jenő I. o. t. 5 frt.

h) A Szentes-vidéki takarékpénztár 10 frtos adományával Grünwald Sándor V. o. t. 5 frtot, és Lévy Dezső IV. o. t. 5 frt.

i) Tek. Beszédes István városi árvagyám 3 frtot tevő adományával Kovács László III. o. t.

k) Tek. Bányai József takarékpénztári igazgató úr szíveségéből ruházattal láttattak el: Streicher Henrik III. o.; Szabó József II. o.; és Borbély Károly IV. o. tanulók.

l) Schönfeld A. helyb. könyvtár által küldött jutalomkönyvekkel: Csokonay Mihály válogatott verseivel: Onody Sz. Lajos II. o. t. »Almanach az 1892-ik évről« című művel Wimmer Sándor VII. o. t. »Bánk Bán« című művel: Csúcs Lajos V. o. t. »Felejtethetetlen szavak« c. művel: Mácsai Károly VII. o. t.

m) Stark Nándor helyb. könyvtár szíveségéből kaptak: »Arévfalusi honvéd« c. könyvet: Beszédes Gyula I. o. t.; »A munka öröme és dicsősége« címűt: Soós Lajos II. o. t.; Petőfi Sándor összes költeményeit: Kovács László III. o. t.; Tipray német és magyar szótárát: Czukkermann Ernő IV. o. t.; Almanach 1892. évről: Sarkady Nagy Lajos VI. o. t.; Szana Tamás »A magyar művészet századunkban«: Csúcs Lajos V. o. t.; Madách Imre. Ember tragédiáját: Wimmer Sándor VII. o. t.

n) A Csongrádmegyei takarékpénztár részvénytársaság ajánlataiból: »Hatszáz magyar nemzeti dal« című könyvet: Lővi Mihály III. o. t., Mikszáth Kálmán, »Club és folyosó« cz. művét Valentin Arthur VIII. o. t.

o) A téli tornacsarnoknak ünnepélyes megnyitása alkalmával kitüntették magukat a tornagyakorlatokban: Csergő Lajos VII. o. t., Szöllősi Ivan, Robicsék János VI. o. t. és Rózner Lipót VII. o. t.

Kik közül az első 1 aranyyal, (a helyb. sport-egylet ajándéka), a második 5 frttal, a harmadik 3 frttal, az utolsó 2 frttal jutalmaztatott. (A tek. városi tanács 10 frtnyi ajándéka.)

p) A gyorsírási vizsga jún. hó 23-án tartatott meg, melynek befejeztével írásverseny volt. Az első díjat (3 frt, percenként 150 szótag) Robicsék János VI. oszt. tanuló, a második díjat (2 frt, percenként 100 szótag) Reichenbach Gyula VI. o. tanuló, a harmadik díjat (Csiky: »Nora« és »Spartacus« című drámái) Balázsovits Dezső VI. o. tanuló nyerte meg.

A gyorsírásban kifejtett szorgalmukért: Sarkadi N. Lajos VI. o. tanuló a »Fővárosi Gyorsíró« 3 évfolyamát; Juhász Sándor V. o. tanuló 1 frtot; Csúcs Lajos V. o. tanuló »Havasok alján« című elbeszéléseket; Lövi Mihály III. o. tanuló »Sötét világ« című költeményeket; Bucsány Gyula, Kovács László és Nagy Endre III. o. tanulók 1—1 frtot kaptak. A kiosztott 9 frt jutalmat Bóna József gyorsíró tanár és néhány a gyorsírási vizsgálaton jelen volt ifjú ember ajánlotta fel és adta át az igazgatóságnak. Bóna úr 5 frtot a többiek 4 frtot.

Az intézet nevében hálás köszönetet mondunk itt mindazon kegyes jótevőknek, kik intézetünkben a tudományok iránt való kedv fokozása és a jó erkölcsök előmozdítása végett adományaikkal felkerestek.

XV.

Tudnivalók az 1892—3. iskolai évre.

A Szentés városi gymnasiumba a nyilvános tanulók fölvétele szeptember 1, 2 és 3-án reggeli 9 órától 12-ig és délután 3 órától 5-ig az igazgatósági irodában történik.

A fölvétel feltételei a következők:

a) Az első osztályba törvénytörvényesen csak a 9 évet betöltött tanulók vétetnek fel; 12 évesnél idősebb fiú felvétele felett a tanártestület határoz.

b) Az ismeretek mértékére nézve megköveteltetik, hogy a fiú a népiskola 4-ik osztályának tananyagában kellő jártassággal birjon; ezen ismereteit vagy nyilvános népiskolai bizonyítvánnyal, vagy ennek hiányában külön fölvételi vizsgálatallal kell igazolnia. A felvétetni kívánó tanulók korukat keresztlevéllel, illetőleg születési bizonyítvánnyal kötelesek igazolni.

c) A felsőbb osztályba való fölvétel a nyilvános és magántanulóknál attól tételeztetik fel, hogy az előbbi osztályról minden tantárgyból legalább elégséges előmenetelt tudjanak bizonyítvánnyal igazolni.

d) Minden tanuló első felvételre személyesen, szülői, gyámja vagy ezek megbízottjai kíséretében tartozik az igazgatónál jelentkezni.

e) A fölvételi, javító és pótló vizsgálatok aug. 29-én, az engedélyezett magánvizsgálatok írásbeli része 30-án, szóbeli része 31-én tartatnak meg.

f) Azon szülék, vagy gyámok, kik nem laknak helyben, gyermekek vagy gyámoltjuk fölvételekor alkalmas helyettest tartoznak megnevezni, a kire házi felügyeleti jogaikat és kötelességeiket átruhazzák, hogy a gondviselése alá helyezett tanulókra nézve az isko-

lai, fegyelmi és tanulmányi közléseket nevükben elfogadhassa. A szülék vagy gyámok az e részben való változást személyesen vagy írásban az igazgató vagy osztályfőnök tudomására fogják juttatni, míg másrészt a tanári karnak jogában áll ott, hol alapos oknál fogva a házi felügyeletet elégtelennek, vagy éppen károsnak tapasztalja, tanártestületi határozat alapján követelni, hogy a felügyeletben célszerű változás tétessék. Az igazgatóság e tekintetben a legnagyobb óvatosságot ajánlja a t. szüléknek, mivel sok esetben a tanulóknak a tanulmányokban való elmaradását nagyrészt a hiányos felügyelet okozza.

A föl vételnél fizetendő beiratási díj 50 kr., melyet minden újonnan belépő tanulóknak meg kell fizetni. Ifjúsági könyvtári díj 50 kr. Ezenkívül lefizetendő a beírás alkalmával a tandíj fele része. Az egész évi tandíj az algymnasiumban a helybeliekre nézve 12 frt, vidékiekre nézve 15 frt; a felgymnasiumban helybeliekre és vidékiekre egyaránt 24 frt.

A magántanulók bejegyzése szintén a beiratási napokon eszközölhető.

Azon tanulók, kik rendkívüli tárgyra iratkoznak be, kötelesek azt az év végéig tanulni.

A kik két tantárgyból kaptak elégtelen osztályzatot, azok a nmlgu vallás és közoktatásügyi minster úrnak 1887. évi június hó 30-án 25873. sz. a. kelt rendelete értelmében, a tankerületi főigazgatóságtól csak akkor nyerhetnek engedélyt a javító vizsgálat letételére, ha az erkölcsi magaviseletből legalább is szabályszerű érdemfokozatot kaptak és ha a latin nyelvből vagy mennyiség-tanból elégtelen tanjegyek nincsen. Fölhívja az igazgatóság mindazon szüléket vagy gyámokat, kiknek gyermekeik vagy gyámoltjaik két tantárgyból kaptak elégtelen fokozatot, azonban a fentebbiek értelmében javító vizsgálatért folyamodhatnak, hogy a debreceni tankerület főigazgatóságához címzendő és 50 krajcáros bélyeggel ellátandó kérvényciket ez iskola igazgatójánál f. évi július hó 8-ig okvetlenül adják be.

Az egy tantárgyból bukott tanulóknak a javító vizsgálat megengedéseért a tanári karhoz kell folyamodniok. Ezeknek kérvényei az igazgatóhoz szintén f. évi július hó 8-ig nyújtandók be.

Az 1887. XXII. t. c. 4. §-ai értelmében figyelmeztetnek

a tisztelt szülék és érdekeltek, hogy mindazon tanulók, kik életök 12-ik évéig újra nem oltattak, vagy 7—12 évökig sikeresen beoltva nem lettek, vagy valóságos himlőt ki nem állottak, addig mig e hiánynak eleget nem tettek, csak ideiglenesen vétethetnek fel.

Az igazgatóság.

